

# 1. biblijska doktrina Vaspitanje u Edemskom vrtu

---

## *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

U početku nije bilo škola ni univerziteta; ali, čak i bez knjiga, sala za predavanja ili interneta, znanje – bogato mudrošću i vrlinom – i dalje se prenosilo. Kroz paru koja je natapala zemlju (1. Mojsijeva 2,6) možemo razaznati Božje obličje, učionicu u vrtu i dva nova učenika od praha zemaljskog, nedavno oživljena Njegovim životodavnim dahom (1. Mojsijeva 2,7). Ne razmišljamo često o Edemskom vrtu kao o učionici u kojoj Bog sedi kao Učitelj, ali pouka za ovu sedmicu vodi nas u tom pravcu.

Dva sloja pouka javljaju se na početku 1. Mojsijeve. Prvo, 1. Mojsijeva nam dopušta da hodamo u Adamovim i Evinim cipelama (ili bolje rečeno, u otiscima njihovih bosih stopala) i prisluškujemo master klas koji Bog verovatno drži o istoriji stvaranja, svrsi i odgovornostima ljudske porodice (1. Mojsijeva 1,26-28), poukama iz prirode, razmišljanjima o braku (1. Mojsijeva 2,18) i opomenama o neprijatelju i zabranjenom drvetu (1. Mojsijeva 2,27). Drugo, iz narativa 1. Mojsijeve možemo da učimo kao što bismo učili iz knjiga. Uvidi u prirodu zmiijinog iskušenja, posledice nepoverenja i neposlušnosti, dovođenje u pitanje i opravdanje Božjeg karaktera, šta je sve učinjeno za spasenje, javljaju se kao teme za poučavanje i razmišljanje.

Poznavanje istorijskih temelja bilo koje grane akademskog rada uvek donosi šire vidike i tačnije razumevanje. Kao što ništa ne može zameniti poznavanje Euklidovih aksioma u izučavanju geometrije, tako je poznavanje početnih poglavlja 1. Mojsijeve važno za razumevanje ostatka Biblije i celog izveštaja o otkupljenju.

## *DRUGI DEO: KOMENTAR*

### **Nevinost nasuprot lukavosti**

U 3. poglavlju 1. Mojsijeve, uvodni opis zmiije kao „lukave“ ističe važan kontrast između zmiije i *adama* i njegove *ishsha*, čoveka i njegove žene. Jevrejska reč prevedena kao „lukava“ (*'arum*) sadrži isti suglasnički koren i slične samoglasničke glasove kao jevrejska reč prevedena kao „nag“ (*'arom*), kojom se opisuje Adamovo i Evino stanje u prethodnom stihu. Kada se jevrejski naglas čita, *'arom/'arum* se doslovno čita jedno za drugim i opominje čitaoca da je reč o igri rečima (paronomasija). Posmatramo nevinu Evu kako stupa u arenu iskusnog i lukavog varalice. Ona i Adam jedu plod i ništa više nije isto od tada. Ali kako je zmiija to ostvarila? Kako je upotrebom 26 reči mogla da učini da se bezgrešno biće, potpuno zadovoljno i zbrinuto, pobuni protiv Boga čija je suština čista ljubav (1. Jovanova 4,8)? Šta god da je zmiija učinila, bilo je uspešno. Pažljivim raščlanjivanjem razgovora između zmiije i Eve, vi kao učitelj možete pokazati koliko je sotonina strategija bila lukava – i koliko je i danas, hiljadama godina kasnije, uspešna.

### **Škola u Edemu i test poslušnosti**

Edem nije bio samo vrt, već mesto na kome se sticalo vaspitanje.

„Sistem vaspitanja ustanovljen u početku sveta bio je određen da služi kao uzor ljudima u svim budućim vremenima. Za prikazivanje načela tog sistema, u Edemu, domu naših praroditelja, bila je osnovana škola koja je trebalo da služi kao uzor. Edemski vrt bio je učionica, priroda je bila udžbenik, Stvoritelj lično bio je Učitelj.“ (Elen Vajt, *Vaspitanje*, str. 20. original)

Međutim, nastavak Adamovog i Evinog vaspitanja zavisio je od njihove nepokolebljive vernosti svim načelima i zapovestima njihovog božanskog Učitelja. „Sve dok budu ostali verni Božjem zakonu, njihova sposobnost da saznaju, da uživaju i vole stalno će se povećavati. Oni će stalno sticati nove riznice znanja, otkrivati nove izvore sreće, razvijati sve jasnije zamisli o neizmernoj, nepresušnoj Božjoj ljubavi.“ (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 51. original)

Dakle, da bi se uverio u njihovu vernost, Bog je stavio na probu njihovu poslušnost. „Kao i anđeli, stanovnici Edema su bili izloženi probi; položaj koji im je donosio sreću mogli su da zadrže jedino pod uslovom da poštuju Stvoriteljev zakon. Mogli su da budu poslušni i žive, ili da budu neposlušni i propadnu. Bog im je darovao bogate blagoslove; ali, ako budu zanemarili Njegovu volju, Onaj koji nije poštedeo anđele koji su pogrešili, neće moći ni njih poštediti; prestup će im oduzeti Njegove darove i doneti im bedu i propast.“ (str. 53. original)

Poslednji ispit obuhvatao je drvo i zabranu. „Usred vrta, u blizini Drveta života, stajalo je Drvo poznanja dobra i zla. Bog je ovo drvo posebno odredio da podrži njihovu poslušnost, veru i ljubav prema Njemu. Gospod je zapovedio našim praroditeljima da ne jedu roda sa tog drveta, i da ga ne diraju, da ne bi umrli. Kazao im je da slobodno mogu jesti sa svakoga drveta u vrtu, ali ako budu jeli od ploda s tog drveta, sigurno će umreti.“ (Elen Vajt, *Story od Redemption*, str. 24)

Bog je učinio više od jednostavnog poučavanja Adama i Eve da ne diraju plod ili da ga ne probaju. On je poslao anđele da paru daju dodatno uputstvo, govoreći im da će biti jači ukoliko su zajedno kad se suoče sa iskušenjem nego kada su razdvojeni. „Anđeli su opomenuli Evu da se ne odvajaju od muža dok bude obavljala poslove u vrtu; s njim u zajednici biće manje u opasnosti od iskušenja. Ali, zaokupljena svojim ugodnim zadatkom, nenamerno se udaljila od njega. Shvativši da je sama, predosetila je opasnost, ali je prigušila strah, smatrajući da je dovoljno mudra i snažna da prepozna zlo i da mu se odupre. Ne obazirući se na opomene anđela, uskoro se našla pred zabranjenim drvetom, gledajući ga radoznilo i zadivljeno.“ (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 53.54. original)

Eva ne potčinjava svoju radoznilost uputstvima i opomenama svojih anđeoskih učitelja, ili Boga, svog Velikog Učitelja. „Eva se našla pred zabranjenim drvetom, gledajući plod radoznilo i zadivljeno. Videla je da je bio veoma lep i pitala se zašto je Bog tako odlučno zabranio da ga okuse i dotaknu. Sada se sotoni pružila prilika. Obratio joj se kao da je mogao da pogodi njene misli: 'Je li istina da je Bog kazao da ne jedete sa svakoga drveta u vrtu?'“ (Elen Vajt, *The Story of Redemption*, str. 32)

Zmijino uvodno pitanje je misao koja je na kraju uništila Evin pogled na svet i potkopala mnogo toga što je učena da neguje i smatra istinitim. „Na kušačevo lukavo pitanje, odgovorila je: 'Mi jedemo roda sa svakoga drveta u vrtu, samo roda s onoga drveta usred vrta, kazao je Bog, ne jedite i ne dirajte u nj da ne

umrete! A zmija reče ženi: nećete vi umreti: nego zna Bog da će vam se u onaj dan kada okusite s njega otvoriti oči, pa ćete postati kao bogovi i znati što je dobro što li zlo!

Jedući plod s tog drveta, objasnila je, oni će se uzdići na mnogo uzvišeniji nivo postojanja i imati mnogo šire znanje. Ona je jela sa zabranjenog drveta i tako stekla sposobnost da govori. Napomenula je da je Gospod ljubomorno odlučio da im ga uskrati da se ne bi uzdigli i postali jednaki Njemu. Upravo zbog njegovih izvanrednih svojstava, sticanja mudrosti i znanja, On im je zabranio da ga jedu, pa čak i dodirnu.“ (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 54. original)

Ovaj narativ otkriva vaspitanje u pogledima na svet. Evin pogled na svet je pre pada bio utemeljen na znanju o Bogu Stvoritelju koji je pružio izobilje svojim delima stvaranja, podstaknut jedino nesebičnom ljubavlju. Zabranjeno drvo stajalo je kao test i simbol da Adam i Eva, iako slobodni, ne treba da žive nezavisno od Boga koji ih je stvorio. Međutim, zmija je prikazala drugačiju sliku nevinoj Evi na koju se lako moglo uticati. Koristeći iste pojedinosti iz njihovog okruženja, ponovo je protumačila život u vrtu na način koji je Boga prikazao kao 1) Onog koji u najvećoj mogućoj meri ograničava ono što je dobro, 2) ugroženog od strane onih koji se služe silama zabranjenog drveta koje pružaju znanje i 3) Onog koji je pogrešno informisan/obmanjivački nastrojen kada je reč o smrtonosnim posledicama vezanim za drvo. Neko bi bio nagnan da posumnja u ljubav takvog Boga. Kada je jednom ljubav narušena, tada osoba ispituje pouzdanost Božjih reči, i mali je korak deli od odbacivanja Njegove vlasti. Adam i Eva su to učinili i svi mi činimo isto. Misija adventističkog vaspitanja je da okrene ovo početno izvrtanje Božjeg karaktera u umovima Njegovih dela stvaranja i zameni ga istinom o tome ko je Bog. Zahvaljujući tome što smo stvoreni kao nosioci Božjeg obličja na jedinstveni način odgovaramo ovom zadatku.

### *TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU*

1. Trio stida, nagosti i straha obuhvata ključni motiv u narativu o iskušenju. Nagost i odsustvo stida su uvodni opisi prvog ljudskog para pre nego što su podlegli iskušenju (1. Mojsijeva 2,25). Uviđanje svoje golotinje i nagovešteni stid su prvi rezultati neposlušnosti (1. Mojsijeva 3,7). Da ponovimo, strah i stid su ti koji su uticali da se sakriju kada su čuli glas Adonaja Elohima, Gospoda Boga (1. Mojsijeva 3,9.10). Gospod ih čak pita kako znaju da su nagi (1. Mojsijeva 3,11). U narativu se ne koriste jevrejske reči za greh, pobunu ili nepravdu. Šta mislite zašto? Na koje načine su stid i strah fundamentalni za ljudski rod? Kako nam poznavanje Boga i Njegovog spasenja pomaže u razmatranju ovih pitanja?

2. Ljudi i dalje hrišćanskog Boga vide kao Onog koji ograničava. Koliko često smo čuli: „Šta je pogrešno u tome što činimo“ ovo ili ono? Koji je najuspešniji način da uklonimo hiljadama godina staru mrlju na Božjem ugledu? Jedna strategija je da pokažemo da Bog i dalje ograničava samo jednu stvar od svojih dela stvaranja: greh. Činjenica da jedno drvo ima hiljadu različitih plodova ne znači da nam Bog uskraćuje hiljadu različitih stvari.

## 2. biblijska doktrina Porodica

---

### *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

„U stvari, sam život je škola.“ Ovako počinje lekcija, a u nastavku pokazuje da je porodica naša prva učionica. Nijedno dete nije previše malo da počne da sluša o Božjoj dobroti. Pesme i molitve o Božjoj veličini treba da počnu kraj kolevke i da se nastave do groba.

Adam, Eva, Kain i Avelj, zajedno sa svojim suprugama, počastvovani su time da su prva porodica na ovom svetu. Koliko nam je teško da shvatimo kako bi izgledalo da vas jezgro ljudske istorije posmatra za stolom prilikom doručka! Edemski vrt, bujan ali nepristupačan, još uvek je u njihovom vidokrugu, da ne spominjemo anđela čuvara i njegov ognjeni mač. Nema sumnje da je izuzetan sjaj ovih prizora pokrenuo bezbroj pitanja u malim dečacima. „Bog Stvoritelj je to učinio?“, usledilo bi nakon niza pitanja *zašto* i *kako* koja su nastajala u umovima ovih radoznalih dečaka. Odgovori Adama i Eve temeljili su se na onome čemu su svedočili i ličnom iskustvu koje su stekli sa ovim Bogom Stvoriteljem. Mogli su da šire jednostavno Jevanđelje koje je govorilo o božanskom Sinu koji će se jednoga dana roditi i stati na glavu zmije, ali uz prinošenje Sebe na žrtvu (1. Mojsijeva 3,15), da bi ljudsku porodicu vratio u vrt i učinio da sve bude onako kako treba.

Slika o detinjstvu i vaspitanju ovog božanskog Sina može se delimično steći iz prvih poglavlja Jevanđelja po Luki i Mateju. Ova slika upućuje kompliment vrednosti vaspitanja budući da Isus koristi priliku da uči od svog nebeskog Oca i da poučava sveštenike u Hramu (Luka 2,41-51).

U lekciji se ističe komunikacija kao način na koji se stiče vaspitanje. Ukazuje na važnu suštinu da je izgradnja odnosa ključna komponenta za uspešnu komunikaciju i poučavanje. Ova ideja se dalje razvija u nastavku.

### *DRUGI DEO: KOMENTAR*

Ne možemo preceniti uticaj porodice. Ona nas doslovno čini onakvima kakvi smo. Čak i tinejdžer koji se buni protiv svega što zastupa njegova porodica i dalje se oblikuje od strane porodice, u ovom slučaju kroz antagonizam pre nego pokoravanje. Međutim, mi se uvek nadamo da će naše porodice biti mesto vaspitanja koje nas priprema za pobožnost, emocionalnu i odnosnu stabilnost, intelektualna i profesionalna stremljenja i fizičko dobrostanje. Svaka od ovih tema obiluje mnoštvom informacija; tako da ova lekcija pruža ključnu misao, možda previše često neopaženu, ali važnu da bi vaspitanje u svim oblastima bilo uspešno – potreba za izgradnjom odnosa. Odnos između vaspitača i učenika, bilo da su roditelji i deca ili učitelji i učenici, često određuje da li će doći do uspešnog učenja.

#### **Odnosi i odgajanje dece**

Mnogi roditelji se nadaju da će rano poučavanje njihove dece adventističkim idealima, učenjima i načinu života uticati da kao odrasli postanu verni adventistički hrišćani, čija će ih posvećenost Bogu i crkvi motivisati na potpunu službu. Međutim, na žalost mnogih roditelja, ne samo da njihova deca ne postanu adventisti u svojim mladim godinama, već se uopšte ne izjašnjavaju kao hrišćani. Njihov moralno

neobuzdan način života čak premašuje način života njihovih vršnjaka koji nisu podizani u hrišćanskom duhu. Nade roditelja su uništene i oni ostaju zbunjeni, pitajući se šta se dogodilo i u čemu su pogrešili.

Toliko mnogo porodica iskreno čini ono što misli da je ispravno u odgajanju dece, da bi na kraju požnjeli rezultate suprotne svojim očekivanjima. Naravno, deca iz nebrojeno razloga mogu odbaciti adventističko vaspitanje: ali, radi adventističke dece, hajde da kao roditelji postavimo teška pitanja o odnosima, o tome šta je pošlo naopako.

Koliko često roditelji i deca međusobno dele ono što im je u srcu? Da li se dete oseća sigurno da sa svojim roditeljima podeli svoje nade, strahove i nevolje? Da li roditelji neprestano nastoje da priznaju kada dete učini nešto dobro ili je dete samo izloženo kritici kada učini grešku? Da li su roditelji strpljivi ukoliko se dete sapliće dok uči i usvaja nove aktivnosti i odgovornosti? Da li roditelji pokazuju empatiju prema svojoj deci, dok se i sami sećaju kako je to biti dete? Da li roditelji nežno usmeravaju decu da uspostave zajednicu sa Bogom? Ili jednostavno nameću verske pouke umesto toga? Da li su roditelji pouzdani i dovoljno zreli da priznaju svojoj deci kada učine grešku i traže oprostaj? Ili stalno održavaju izgled savršenstva koji su deca svakako prozrela? Da li roditelji posvećuju vreme pružanju posebne pažnje deci? Da li se igraju sa decom? Da li se između roditelja i deteta neguje i stiče poštovanje? Da li roditelji primenjuju disciplinu u mirnom, kontrolisanom okruženju ili impulsivno u frustraciji i gnevu? Da li izgovaraju reči i pokazuju dela ljubavi i nežnog staranja prema detetu, da dete zna da ga bezuslovno vole? I lista se nastavlja...

Ova pitanja su važna. Bez obzira koliko su roditelji posvećeni poučavanju dece adventističkim verskim poukama, ukoliko suštinski problemi kojima se bave prethodna pitanja nisu utkana u filozofiju njihovog roditeljstva, sve može biti uzaludno. Postoje trenuci kada je vreme da se odlože knjige, uzme predah od kućnih poslova i, umesto toga, provede kvalitetno vreme sa svojom decom. Ulažite u odnos i dobitak će verovatno biti uspešno vaspitanje, koje će kulminirati doživotnom posvećenošću Hristu i večnim životom.

„I roditelji i učitelji su u opasnosti da zahtevaju i naređuju previše, a ne uspevaju da ostvare odnos sa svojom decom ili njihovim vršnjacima. Oni zadržavaju previše rezervisan stav i primenjuju autoritet na hladan, nesaosećajan način, što ima tendenciju da odbija umesto da osvaja poverenje i ljubav. Ako bi češće okupljali decu oko sebe i pokazivali zanimanje za njihov rad, čak i za njihov sport, zadobili bi ljubav i poverenje najmanjih, i pouka o poštovanju i poslušnosti bila bi mnogo spremnije usvojena; jer je ljubav najbolji učitelj. Slično interesovanje pokazano prema mladima obezbediće iste rezultate. Mlado srce je brzo da odgovori na dodir saosećanja.“ (Elen Vajt, *Fundamentals of Christian Education*, str. 58)

### **Isus i rabinska škola u Jerusalimu**

Izveštaj o susretu dvanaestogodišnjeg Isusa i učenih ljudi jevrejskog zakona u toku Njegove posete Jerusalimu u vreme Pashe je kratak ali zbijen. „I poslije tri dana nađoše Ga u crkvi gdje sjedi među učiteljima, i sluša ih, i pita ih, i svi koji Ga slušahu divljahu se Njegovu razumu i odgovorima.“ (Luka 2,46.47) Dakle, šta Isusa kao učenika čini uzorom? Da bismo stekli uvid u to pitanje, pogledajmo sledeću izjavu Elen Vajt: „U to vreme jedna prostorija povezana sa Hramom, bila je odvojena za svetu školu po ugledu na proročke škole. Tu su se okupljali vodeći rabini sa svojim učenicima i tu je došao i Dete Isus.“

Zauzevši mesto kraj nogu ovih ozbiljnih, učenih ljudi, slušao je njihove pouke. Kao onaj koji čezne za mudrošću, postavljao je pitanja ovim učiteljima o proročanstvima i događajima koji su se tada zbivali i ukazivali na Mesijin dolazak.

Isus se predstavio kao Onaj koji je žedan znanja o Bogu... Ovi učenici ljudi obratili su Mu se pitanjima i bili zadivljeni Njegovim odgovorima. Sa dečjom poniznošću ponavljao je reči iz Pisma, otkrivajući im dubinu značenja koje ovim mudrim ljudima nikada nije došlo na um. Da su sledili ove putokaze istine, koje je On istakao, pokrenuli bi reformu u tadašnjoj religiji. Nastupilo bi probuđenje dubokog zanimanja za duhovne istine i kada bi Isus počeo svoju službu, mnogi bi bili spremni da Ga prihvate.

Rabini su znali da Isus nije bio poučavan u njihovim školama, a ipak je Njegovo razumevanje proročanstva daleko nadmašivalo njihovo znanje. Oni su razabrali da ovaj misaoni galilejski Dečak mnogo obećava. Poželeli su da Ga pridobiju za svoga učenika, da bi postao učitelj u Izrailju. Želeli su da preuzmu na sebe Njegovo vaspitanje osećajući da tako osobit um moraju lično oblikovati.

Isusove reči pokrenule su njihova srca onako kako nikada nisu bila pokrenuta rečima sa ljudskih usana... Isusova mladalačka skromnost i ljupkost rasterala je njihove predrasude. Njihovi umovi nesvesno su se otvorili Božjoj reči i Duh Sveti govorio je njihovim srcima.“ (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 78-80. original) Svaki hrišćanin zna da je Isus Učitelj nad učiteljima, ali koliko često smo čuli da je Učenik nad učenicima?

Prema tome, šta Isusa čini uzorom? Gajio je radoznalost i glad za znanjem o Bogu što Ga je činilo pažljivim slušaocem. On postavlja pitanja, pokazujući time da je aktivan, a ne samo pasivan učenik. On, takođe, ne okleva ni da pruži odgovore. Pokazuje da može biti ranjiv jer svoje misli iznosi pred druge da ih prosuđuju, kritikuju i potvrđuju. To gradi otpornost koja će Mu biti potrebna kada će, kao odrastao, Njegove reči podstaći optužbe da je opsednutim demonima (Jovan 8,48) i zahteve za Njegovom smrću (Jovan 8,40). Međutim, za Dečaka koji je govorio o Bogu od svoje 12 godine (verovatno i ranije), nisu Ga mogli zastrašiti.

### *TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU*

Iako je porodica prva učionica, nikome se ne garantuje da će biti dobra. Možda ćemo mnoge stvari koje smo usvojili u porodici morati zaboraviti. Ako imamo sreće, prihvaćemo nekoliko dobrih načela koja je vredno čuvati celog života. Razgovarajte o nekim od ovih pitanja u svom subotnoškolskom razredu da biste pokazali kako nam Bog pomaže da se nosimo sa dobrim i lošim iskustvima u porodičnom životu.

1. Šta su bili negativni obrasci unutar vaše porodice za koje ste rekli sebi da ih nikada nećete preneti svojoj mladoj porodici? Na koje načine su vam i Bog i Pismo pomogli da prepoznate te negativne obrasce? Kakve uvide ste stekli što vam je pomoglo da sprečite da se ponovo jave?
2. Utvrdite načine na koje je Bog uzeo nevolje vašeg ne tako idealnog porodičnog života i doneo vam dobro.

### 3. biblijska doktrina Zakon kao učitelj

---

#### *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

Postoji određeni problem u odnosu prema zakonu. To nije dobro jer zakon i Bog koji ga je dao mogu mnogo toga da nas nauče. Hrišćani su zbunjeni u vezi sa tim kako zakon funkcionira u životu zbog Pavlovog naglašavanja da nismo „opravdani“ zakonom, već verom (Galatima 2,16): ali odbaciti zakon samo zato što ne deluje u jednoj oblasti bilo bi kao kada bismo se oslobodili tostera zato što dobro ne usisava pod. Čini se da su ljudi postali zadovoljni jednostavnim saznanjem šta zakon ne čini umesto saznanjem šta čini.

Međutim, oni koji su u dobro usmerenom zavetnom odnosu sa Bogom nemaju razloga da oseće uznemirenost ili averziju prema zakonu. Sposobnost da zajedno sa Davidom kažemo: „Kako ljubim zakon Tvoj!“ (Psalam 119,97) predstavlja dobar test da li neko gaji zdrav odnos prema Bogu i zakonu. Ukoliko ljudi prigovaraju sledećim rečima: „Šta je sa Isusovom ljubavlju ili blagodaću?“, čeka ih iznenađenje. Najvažniji zakon od svega, *crème de la crème* od svih zakona, jeste zakon ljubavi. „Zato ljubi Gospoda Boga svojega iz svega srca svojega i iz sve duše svoje i iz sve snage svoje.“ Ovo je najveća od svih zapovesti; Isus je makar tako učio (5. Mojsijeva 6,5; Matej 22,36.37). Ako ljudi imaju problem u vezi sa zakonom, da li se oni, takođe, ne slažu sa *tim* zakonom? Dakle, slobodno možemo reći da dovoljna potvrda dolazi od strane cara Davida i cara Isusa da zakonu damo priliku kao učitelju o životu i otkrivenju Boga koji ga je dao.

#### *DRUGI DEO: KOMENTAR*

##### **Pismo**

Kada planirate da provedete večer sa prijateljima, verovatno niko neće predložiti: „Hajde da se okupimo da čitamo i proučavamo zakone.“ Razumljivo je zašto većina ljudi ima odbojnost prema temi zakona u Bibliji. Najvećim delom, postoji obeshrabrujući krug 1) zakona datih ili ponovljenih, 2) prekršenih zakona, 3) Božjeg gneva kao rezultata kršenja i strašnih posledica koje slede.

Ovaj krug se neprestano ponavlja, do tačke do koje se mi kao čitaoci uznemireno pitamo: „U čemu je problem izrailjskog naroda? Oni su najtvrdoglavija pobunjenička grupa ljudi na licu zemaljskom.“ Trideset sekundi smo zaprepašćeni zbog padova Izrailja, a onda se nešto dogodi. Polako odvrćemo pogled od izrailjskog naroda i umesto toga posmatramo ogledalo u vidu poslovice u kome vidimo odraz svog ličnog iskustva. Ako smo iskreni, uviđamo neke upadljive sličnosti između sebe i Izrailja i, poput cara Davida koji nesvesno osuđuje sebe nakon što čuje Natanovu priču, mi, takođe, čujemo kako nam zakon objavljuje: „Ti si taj.“ (2. Samuilova 12,7)

Dakle, šta možemo naučiti iz ovog prilično fatalističkog kruga zakona, greha i osude – kruga koga mnogi hrišćani rešavaju jednostavno ignorišući temu biblijskog zakona i/ili prerano skaćući na teme o opraštanju, blagodati i spasenju? Odgovor pronalazimo u Božjem proročanstvu o Izrailjevoj pobuni objavljenom Mojsiju i Izrailju: „Narod ovaj ustavši činiće preljubu za tuđim bogovima... i ostaviće Me i pokvariće zavjet Moj.“ (5. Mojsijeva 31,16) Deca Izrailjeva tada uče pesmu koja se sastoji od 43 stiha (5.

Mojsijeva 32), kako nikada ne bi zaboravili (5. Mojsijeva 31,21), pesmu koja tačno razjašnjava to proročanstvo. To se sve događa kada su na pragu da im se daruje Obećana zemlja i nebrojeni prateći blagoslovi.

Ono što saznajemo ovde predstavlja nešto fundamentalno o samom Bogu. Kakvo je to Biće koje voljno stupa u zavetni odnos sa narodom za koji unapred zna da će Mu biti neveran? Toliko mnogo odnosa koje mi ljudi ostvarujemo temelje se na riziku i verovatnoći. Mi stupamo u brak sa očekivanjem da će nam bračni drug biti veran do smrti. Da nismo sigurni u to, verovatno ne bismo to učinili; da smo sigurni u njenu ili njegovu buduću nevernost, onda sigurno ne bismo stupili u taj brak. Prijateljstva nastaju na pretpostavci da različite strane neće postati neprijatelji koji će jedno drugom zariti nož u leđa. Pa ipak, Bog Jevreja, naš Bog, prihvata nas raširenih ruku, znajući da će Mu nož u leđa zariti naši gresi i pobuna. To je zadivljujuća blagodat.

Ipak, ova blagodat najjasnije se uočava kada se posmatra kroz taj „obeshrabrujući“ krug vezan za zavetni narod koji je pozvan da ostvari zajednicu sa Bogom, vođenu Njegovim zapovestima i zakonima, nakon čega sledi velika neposlušnost. Ovakvo gledište otkriva Božje srce ljubavi i blagodati čak i pre nego što su obećanja o spasenju i opraštanju jasno izneta. Sama činjenica da On ulazi u posvećeni odnos sa ljudima kao što smo mi je čudo samo po sebi. Njegova kasnija obećanja o spasenju, opraštanju i obnavljanju su jednostavno izdanak božanskog srca koje računa cenu naše pobune i greha i zaključuje da je cena mala u odnosu na priliku da bude sa nama kroz večnost.

### **Za razgovor:**

Brzo saznajemo da ovaj Zakonodavac nije megaloman koji jednostavno pokušava da gazduje svojim delima stvaranja. Njegova spremnost da stupi u zavet sa ljudima za koje zna da će ga prekršiti uči nas nečemu o Njegovom karakteru. Čemu nas uči?

### **Pismo**

Lekcija od ponedeljka iznosi kako je Bog Mojsiju, pre nego što je umro, dao pesmu koju je izrailjski narod trebalo da nauči (5. Mojsijeva 31,21). Ova pesma imala je zanimljivu ulogu. Bog kaže da će se narod, nakon što uđe u zemlju i primi izobilje, okrenuti drugim bogovima i prekršiti zavet sa svojim Bogom. Kao što se i očekivalo, usledile su nesreće i zavetna prokletstva. Možemo zamisliti tragično iskustvo prelaska sa visina prosperiteta do desetkovanja od gladi i rata (5. Mojsijeva 32,23-25). „Zašto nam se ovo događa?“, skoro da možemo čuti kako u očaju vane. „Prinosili smo žrtve bogovima, i oni su nas blagosiljali i štitali.“ (5. Mojsijeva 32,17; Osija 2,5.8) Upravo je u tom trenutku pometnije, kada je Izrailj žnjeo pun gnev Božji zbog svoje neposlušnosti, bilo vreme da se peva pesma.

Pesma je snažna (5. Mojsijeva 32). Govori o Božjoj dobroti u odnosu na pokvarenost Njegovog naroda. Ona ih poziva da se „opomenu negdašnjih dana“ kada se Bog starao i brinuo o njima „noseći ih na krilima svojim“ (5. Mojsijeva 32,7.11). Na kraju, usred izobilja, zaboravili su Boga i umesto Njemu žrtve su prinostili đavolima (5. Mojsijeva 32,17). Stihovi od kojih se srce para govore o tragičnim posledicama koje slede. Međutim, ima nagoveštaja da Bog nije potpuno zaboravio svoj narod: „Sudiće Gospod narodu svojem, i žao će Mu biti slugu Njegovijeh“, i „Ja ubijam i oživljujem; ranim i iscjeljujem“ i



„očistiće zemlju svoju i narod svoj“ (5. Mojsijeva 32,36.39.43). Bog je svoj narod naučio pesmu koja će, iako surovo iskrena, odgovoriti na sva njihova pitanja. Reći će im o njihovom poreklu kao narodu, o Bogu koga su odbacili, o nemoćnim bogovima sa kojima su Ga zamenili, o razlogu zašto su u zbrci u kojoj se nalaze i o nadi u budućnost.

Pesma bi se pevala generacijama i služila bi kao opomena i odvratanje od napuštanja Boga njihovih otaca; ali, na vrhuncu prosperiteta i osione sigurnosti, mora da je zvučala neobično i nevažno, ako se uopšte i pevala. Ali sada kada su doživeli zbrku koju su sami stvorili, pesma iz njihovih usta služi kao „svedok“ protiv njih (5. Mojsijeva 31,19). Bog je unutar kolektivnog duha izrailjskog naroda otkrio kakva će biti njihova sudbina ukoliko se ne odupru idolopoklonstvu okolnih naroda.

Ova pesma je tragična, ali sa gledišta poučavanje je izvanredna. Ona jasno iznosi posledice zavetne nevernosti. Odgovara na pitanja *zašto* koja se postavljaju zbog strašnih nedaća nastalih usled pustošenja ratom i prirodnim silama. Ona stavlja krivicu na izrailjska ramena i oslobađa Boga od krivice u skoro potpunom uništenju Njegovog naroda. Može li neko da se seti boljeg metoda da spreči nacionalnu nesreću nego da uvrsti proročku pesmu u narodnu usmenu tradiciju, govoreći šta će se dogoditi njihovoj zemlji ukoliko odbace Boga koji im ju je darovao?

#### **Za razgovor:**

Ko u određenom trenutku nije poželeo da pogleda u budućnost da bi doneo bolje odluke u sadašnjosti? Bog je u velikoj meri ispunio ovu želju. Kada bismo samo pročitali šta On govori u proročanstvima. Ironija je u tome što, čak i sa proročkom pesmom na usnama Izrailja, oni su i dalje išli pravo ka najgorem mogućem scenariju (Danilo 9,13-15). Šta nas taj ishod uči o prednostima i manama poznavanja budućnosti?

### ***TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU***

Prvi korak u stvarnoj primeni zakona u nečijem životu je čitanje i razmišljanje o njemu uz molitvu. Ne govorimo samo o Deset zapovesti. One će uvek imati posvećeno mesto i u hrišćanskim i u judaističkim krugovima, i treba tako da bude. Zakon, definisan kao Tora ili prvih pet knjiga Mojsijevih, jeste ono što su stari mislili kada su govorili o zakonu. Kada jednom to shvatimo, „zakon“ dobija definiciju koja zahteva proširenje. Izveštaj o Edemskom vrtu – to je zakon; svi izveštaji o Avramu – to je zakon; razdvajanje Crvenog mora – to je zakon, itd. Iz tog razloga se „zakon“ takođe na odgovarajući način prevodi kao „poučavanje“ ili „uputstvo“. Ovakvo shvatanje naslov lekcije čini pomalo pleonastičnim (mada neophodnim) – „Poučavanje kao Učitelj“. Da, svi se nadamo da ćemo dozvoliti da nas poučavanje koje nam je Bog dao zapravo nauči nečemu. Bilo bi čudno drugačije razmišljati, i kako je žalosno što je ponekad poučavanje (odnosno zakon) poslednje mesto na kome (čak i hrišćani) traže uputstvo. Bilo bi skoro komično da nije tako tragično. Čitanje tekstova o zakonu u Bibliji uz molitvu, sa marljivim upućivanjem na podatke iz Novog zaveta, treba da nas drži na uravnoteženom putu učenja, življenja i ljubavi prema Božjem zakonu.

## 4. biblijska doktrina Oči Gospodnje: biblijski pogled na svet

---

### *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

Ne možemo provoditi ceo dan analizirajući i ispitujući da li je svako uverenje koga se držimo istinito ili ne. Imamo poslove, porodice i odgovornosti koje obično onemogućavaju da se potpuno posvetimo razmišljanju o određenim pitanjima. U jednom trenutku u svom misaonom životu, biramo određeni broj načela koja smatramo istinitim. Ova načela su širokih razmera i obično se tiču pitanja porekla, smisla, moralnosti i sudbine. Ona će zajedno oformiti naš pogled na svet. Ovaj pogled na svet postaje sočivo kroz koje posmatramo svet i kroz koje obrađujemo, uključujemo ili ispitujuemo informacije koje dolaze do nas.

Ova lekcija usredsređuje se na potrebu poučavanja biblijskog pogleda na svet. Ona upoređuje ovu potrebu sa naturalističkim/materijalističkim pogledom na svet (tj. gledištem da ne postoji ništa natprirodno i da se sve [sa velikim „S“] može objasniti i svesti na fiziku i hemiju). Suprotno tome, u središtu biblijskog pogleda na svet nije samo tvrdnja da Bog postoji, već da je On lični Bog koji ostvaruje odnos sa svojim delima stvaranja. Njegova stvaralačka sila objašnjava materijalni univerzum, uključujući i nas. Njegova otkupiteljska sila otkriva Njegovo srce, prikazuje Njegove namere da obnovi univerzum i čovečanstvo, i osigura našu budućnost. Pogledi na svet koji se udaljavaju od biblijskog svedočanstva – na primer naturalistička teorija evolucije – lako može da potkopa čovekovu vrednost. Ovu istinu jasno možemo da uočimo u strašnim primerima u nastavku.

### *DRUGI DEO: KOMENTAR*

#### **Ilustracija**

„Pogled na svet“ je jedan od onih izraza za koje se kaže da su od velikog značaja: ali, s obzirom da se čini da naši dani teku baš dobro bez izričitog oslanjanja na njega, u iskušenju smo da poverujemo da je njegova važnost precenjena. Istina je; šetnja sa prijateljem, dok raspravljate o ovome ili onome, retko kad stvara priliku da razgovarate o prvim načelima logike ili o konkurentnim etičkim paradigmatama. Ali dozvolite da vas ta šetnja povede do Blutštrase (Krvave ulice), do koncentracionog logora Buhenvald u Nemačkoj, i tada pogledi na svet poprimaju zastrašujući značaj. Buhenvald, zajedno sa drugim koncentracionim logorima u vreme Drugog svetskog rata, bio je deo nacističke istrebljivačke mašinerije posvećene ubijanju Jevreja, političkih disidenata, Roma i drugih „nepoželjnih“ ljudi. Poslušajte kakvo je objašnjenje o poreklu ove noćne more dao Viktor Frenklin, koji je preživeo holokaust.

„Ako čoveku predstavimo koncept čoveka koji nije tačan, možemo ga iskvartiti... Upoznao sam se sa poslednjom fazom te iskvarenosti u drugom koncentracionom logoru u kome sam boravio, Aušvicu. Gasne komore u Aušvicu bile su konačna posledica teorije da čovek nije ništa drugo do proizvod nasleđa i okruženja – ili, kako su nacisti voleli da kažu, 'krvi i soli'. Apsolutno sam ubeđen da su gasne komore u Aušvicu, Treblinku i Majdaneku bile u osnovi pripremljene ne u nekom odeljenju u Berlinu, već za stolovima i u učionicama nihilističkih naučnika i filozofa.“ (Viktor Frankl, *The Doctor and the Soul: From Psychotherapy to Logotherapy* [New York: Random House, 1986], str. 27)

To je razlog zašto su pogledi na svet važni. Oni mogu da oblikuju stvarnost u kojoj svetlost postaje tama, a tama svetlost, u kome je zlo dobro, a dobro zlo (Isaija 5,20). U intelektualnom smislu je naivno i uskogrudo objasniti zverstva jednostavno nazivajući zločince „monstrumima“ ili nekim drugim epitetom koji označava nedostatak ljudskosti bez dolaženja do suštine zašto ljudi čine to što čine. Mnogi „monstrumi“ u istoriji pokazali su ljubav prema svojoj supruzi i deci, zbijali šale sa prijateljima, ljuljali svoju nasmejanu unučad na svom kolenu i ustajali svakog jutra da bi činili zverstva. To je razlog zašto su pogledi na svet važni. I to je razlog zašto odgovor na pitanje psalmiste: „Šta je čovek te ga se opominješ?“ (Psalam 8,4) mora uvek početi sledećim rečima: „Po obličju svojem, po obličju Božijemu stvorio ga; muško i žensko stvorio ih.“ (1. Mojsijeva 1,27)

Da li postoji neka religija ili filozofski sistem koji više ceni ljudski život od hrišćanske tvrdnje da su ljudi stvoreni, voljeni nosioci obličja jedinog Boga? Ova istina obuhvata verovanje da su hrišćani, uključujući i adventističke hrišćane, u određenom smislu zaštitnici vrednosti i dostojanstva ljudskog roda, i da treba da napadnu suprotstavljene poglede na svet, uzdižući visoko gledište šta znači biti čovek.

Neki mogu pomisliti da je velika zablude ukoliko pretpostavimo da dostojanstvo ljudskog roda treba braniti u savremenom dvadeset i prvom veku: ali (postmodernistički) sekularizam ima problem da utemelji objektivnu ljudsku vrednost (ili bilo šta „objektivno“). U sada čuvenoj debati između hrišćanskog apologete Grega Bansenja i ateiste Gordona Štajna, neko iz publike je postavio pitanje zašto je „Hitlerova Nemačka“ bila pogrešna. Štajn, predstavljajući ateistički stav, nije mogao dati bolji odgovor rekavši da se ono što je Hitler učinio suprotstavlja moralnom „konsenzusu“ Zapadne civilizacije. U osnovi, bila je pogrešna jer je Zapadna civilizacija prethodno odlučila da je ponašanje takve prirode (na primer, genocid) bilo pogrešno. Unutar tog moralnog pogleda na svet, da je iz nekog razloga odluka otišla u suprotnom smeru, onda bi se sve što su nacisti učinili moglo lako smatrati moralnim. Ne zaboravite, Gordon Štajn nije neki nacistički propagandista iz tridesetih godina prošlog veka. On je jevrejski američki naučnik koji je učestvovao u debati na Univerzitetu Kalifornija, Irvin, SAD, 1985. godine.

Zapazite da se ni Štajn ni nacisti ne slažu sa pogledom na svet koji podržava suštinsku vrednost ljudskog roda. Štajnov okvir moralnosti određen od strane većine ima isto toliko uticaja na suzbijanje zla kao papirni tigar (prazna pretnja). Na kraju, osoba, ili osobe, koje se slažu sa ovim moralnim pogledom na svet logično će zaključiti da ne postoji objektivna moralna obaveza sa kojom bi se slagali ili zbog koje bi se oduprli većini i jednostavno će uraditi „što im je drago“ (videti: Priče Solomonove 21,2; 5. Mojsijeva 12,8; Sudije 21,25). Činjenica da rđavi režimi ili pojedinci dolaze i odlaze može se očekivati; ono što je uznemiravajuće jeste da se suštinski pogledi na svet koji su ih oblikovali i dalje mogu čuti „za stolovima i učionicama nihilističkih naučnika i filozofa“.

### **Pogledi na svet i zakon**

Većina ljudi bi se složila da su saglasni sa pogledima na svet koji podržavaju neki oblik držanja zakona. Međutim, ukoliko je njihov koncept držanja zakona prvenstveno pod uticajem zakonskih propisa njihove zemlje, možda postoji ključna razlika između judeo-hrišćanskog shvatanja zakona i drugih odredaba.

Dr Džoel Hofman iznosi retko spominjanu razliku između Deset zapovesti i drugih zakonskih propisa. On daje primer proračunatog tinejdžera koji razmišlja da obezbedi svoju finansijsku budućnost time što će se oženiti bogatom starijom ženom, ubiti je i suočiti se sa 7 do 12 godina zatvora. On procenjuje posledice; izaći će iz zatvora kada bude imao oko trideset godina ali će biti bogat do kraja života. On zaključuje da je vredno toga. Hofman zatim govori da u čitavom telu američkog zakona ne postoji ništa što kaže da vam nije dozvoljeno da pravite takvu kalkulaciju. Nigde američki zakon ne tvrdi da ukoliko ste voljni da provedete određeno vreme u zatvoru, ipak ne treba da učinite zločin.

Po tome se Deset zapovesti razlikuju, naročito zato što one ne navode posebne posledice za neposlušnost. One su moralni zakon, ne pravni zakon. Naravno, kasnije ove zapovesti takođe čine zakonski propis izraelskog naroda. Ali zapovesti nam govore šta da činimo i šta da ne činimo, ne da bismo izbegli određene posebne posledice, već zato što Bog govori šta je u moralnom smislu ispravno, a šta pogrešno, što američki zakon (Amerika je verovatno predstavnik drugih zemalja kad je o ovome reč) ne čini. Možda je to takođe razlog zašto Deset zapovesti nisu predstavljene kao „zapovesti“ (*mitsvot*), već kao „reči“ (*d<sup>e</sup>barim*) (2. Mojsijeva 20,1). (Videti: Joel M. Hoffman, „Interpreting Language“, n.p. [citirano 22. decembra 2018]. Online: [https://www.youtube.com/watch?v=ek\\_q0qvfbqE](https://www.youtube.com/watch?v=ek_q0qvfbqE)).

Kao adventistički hrišćani koji se nalaze u položaju da poučavaju druge, treba da objavimo jedinstvenost Božjeg zakona sledećem naraštaju. Mi često kontekstualizujemo Deset zapovesti kao zakonske propise da bismo „uplašili“ mlade ljude i time ih naveli na poslušnost, ali čineći tako, mi možemo lišiti Božji zakon njegovog jedinstvenog moralnog autoriteta. Svaki bezumni tiranin može ustanoviti zakon na osnovu iznenadne odluke i zapovediti potčinjenost po cenu smrti. Umesto da motivišemo ljude da poštuju Božje zakone navodeći strašne posledice, možda kao učitelji možemo izneti kakva je prednost samog poznavanja i razumevanja Božjeg (kosmičkog) moralnog zakona. I to je samo početak. Imati ove moralne zakone i načela utisnute u svom srcu i umu Duhom Svetim tako da možemo odražavati Njegov karakter jeste prednost koja skoro prevazilazi naše razumevanje, da ne spominjemo ogromne i nebrojene blagoslove koji slede (Jeremija 31,35; Rimljanima 8,4). Ako uporedimo to sa svetskom, u velikoj meri nejasnom moralnošću i kasnijim bolom, ponadali bismo se da će ljudi poželeti da uče o Božjem zakonu i da se njihov život promeni pod njegovim uticajem (Isaija 60,1-3; Mihej 4,2).

## ***TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU***

### **Za razgovor:**

1. Koji različiti pogledi na svet danas vladaju koji ostavljaju otvorena vrata da zlo i nasilje steknu uporište u društvu? Kako objašnjavamo da ove poglede na svet mogu zastupati pojedinci koji su izuzetno ljubazni i koji, kako poslovice kaže, „ne bi ni mrava zgzazili“?

2. Frankl daje definiciju čoveka i posledice te definicije: „Kada predstavimo čoveka kao automata refleksa, kao umnu mašinu, kao grupu instikata, kao pijuna poriva i reakcija, kao čist proizvod instinkta, nasleđa i okruženja, mi hranimo nihilizam kome je savremeni čovek, u svakom slučaju, sklon.“ Na koje načine teorija evolucije podržava ovaj opasan pogled na svet?

3. Hrišćanski pogled na svet ima uzvišeni stav o ljudskom rodu. Navešćemo dva razloga:

a) Bog nas je stvorio; mi smo prema tome Njegovi, i treba prema nama da se ophode u skladu sa njegovim kriterijumom, ne kriterijumom nekog drugog (Isaija 43,1).

b) Mi smo otkupljeni krvlju Božjeg Sina i zato je naša vrednost nemerljiva (Otkrivenje 5,9).

Navedite sve nesreće koje nas muče, kao društvo i kao pojedince, koje će makar početi da se rešavaju ukoliko se prethodne dve biblijske istine sjedine u jedan pogled na svet.

## 5. biblijska doktrina Isus kao vrhunski Učitelj

---

### *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

Da nikada ne saznamo nijednu reč koju je Isus izgovorio, i dalje bismo proveli ceo svoj život učeći od Njega. Činjenica da je napustio nebo da bi došao na ovaj svet, kao i Njegova dela koja je činio dok je bio ovde, mnogo govore. Možda je to razlog zašto sve poslanice Novog zaveta malo navode Isusove reči, ali su umesto toga zaokupljene time ko je On i kakvim je životom živeo.

Sa Isusom dobijamo „dva za jedan“. Upoznajući Njega saznajemo o Drugom. „Reče Mu Filip: Gospode, pokaži nam Oca, i biće nam dosta.“ (Jovan 14,8) Možemo zapaziti bolno iznenađenje i čuđenje u Isusovom glasu dok odgovara: „Toliko sam vrijeme s vama i nijesi Me poznao...?“ (Jovan 14,9) On je očekivao da Njegovi učenici znaju ono što je pisac Jevrejima poslanice znao, da je On lično „sjajnost slave i obličje bića Njegova (Boga)“ (Jevrejima 1,3). Važna hristoloska tema u Novom zavetu jeste da Isus otkriva kakav je Bog. Njegovo lice otkriva Božje lice (2. Korinćanima 4,6). Kada poučavamo iz Biblije, treba da iznesemo učenja u svetlosti Božjeg karaktera. Ovaj karakter najbolje se vidi u Jedinome koji može isključivo reći: „Koji vidje Mene, vidje Oca.“ (Jovan 14,9) Dakle, bez obzira na iskustva ljudi, broj citiranih biblijskih tekstova ili naklonosti prema nečijim verskim učenjima, Hristov život uvek mora služiti kao sredstvo koje doteruje i ispravlja naš opis Boga.

### *DRUGI DEO: KOMENTAR*

#### **Ilustracija**

Dakle, ko je Isus iz Nazareta? Odgovor često zavisi od toga ko ga postavlja. U toku jednog sastanka, pastor iz druge verske zajednice pitao me je šta mislim ko je Isus? Zbog konteksta i toga ko mi je postavio ovo pitanje, znao sam šta želi. On nije želeo da zna da li je Isus Mesija ili otkrivenje Oca ili naš najbolji Prijatelj. Želeo je da zna da li verujem da je Isus večni, prapostojeći, svemogućí, sveznajući, što potvrđuje da je Isus zaista Bog. Učenici, sa druge strane, dali su drugačiji odgovor od mene. U Matejevom izveštaju odgovor glasi: „Ti si Hristos, Sin Boga živoga.“ (Matej 16,16) Luka to kaže još sažetije: „Hristos Božij“ (Luka 9,20), a Marko jednostavno kaže: „Hristos.“ (Marko 8,29) Isus kao Mesija je očigledno u toku svoje službe bio predmet rasprava. Kako vreme protiče, ponekad se sporna pitanja o Isusu menjaju. Iako se Isus ne menja, može biti korisno, na osnovu konteksta i naših slušalaca, da modifikujemo način na koji Ga predstavljamo.

Ko je Isus može se saopštiti na različite načine. Imajte na umu da slušaoci sužavaju opcije. Sledi krajnji primer: mladić na smrtnoj postelji nema potrebu da sluša o hipostatičkom jedinstvu Isusove božanske i ljudske prirode. Njemu treba Prijatelj koji će mu pružiti utehu. Na drugim mestima pruža se prilika za naučne rasprave o pojedinostima vezanim za Hristovu ličnost. Veoma je važno da kao učitelji prepoznamo različite prilike za službu i da Hrista dovoljno dobro poznamo da govorimo o Njegovoj ličnosti iz pravog ugla, koji najbolje odgovara trenutku.

## Pismo

„Predavanje baklje ili štafete“ je idiom koji nas podseća na grčke trkače koji su dodavali baklju u štafeti u kojoj poslednji trkač prolazi kroz cilj sa bakljom u ruci. Pismo ukazuje na predavanje baklje koje je i uzbudljivo i ozbiljno u isto vreme. Kao što lekcija iznosi, Isus je došao da otkrije kakav je Otac. U određenom smislu, Otac je predao baklju Sinu kako bi Sinovljevo lice nama osvetlilo Očev karakter. Evo nekoliko biblijskih isečaka koji o tome govore:

- „Koji (Isus) budući **sjajnost slave (Božje)**“ (Jevrejima 1,3a)
- Isus je „**obličje bića Njegova**“ (Jevrejima 1,3b)
- „Slava Hristova, **koja je obličje Boga**“ (2. Korinćanima 4,4)
- „Svetlost poznanja **slave Božije u licu Isusa Hrista**“ (2. Korinćanima 4,6)
- „Koji **vidje Mene (Isusa), vidje Oca**“ (Jovan 14,9b)

Nema sumnje da novozavetni pisci žele da zaključimo da gledajući Isusa dobijamo tačnu sliku kakav je Otac.

Dakle, Isus prelazi svoju deonicu trke. Da li predaje baklju? Da, predaje. Naravno, On ostaje, i uvek će ostati, najsavršenije obličje svog Oca, ali On predaje baklju svojim sledbenicima u vidu zajedničke odgovornosti i preimućstva.

Zapazite „nalog“ koji On daje učenicima – nalog koji može biti čak i veći od onoga što se tipično naziva Velikim nalogom (Matej 28,18-20). Nakon što je dva puta objavio mir svojim učenicima, On kaže: „Kao što Otac posla Mene, i Ja šaljem vas.“ (Jovan 20,19-21) Nikada nije ta kratka reč „kao“ bila toliko počašćena da nosi takvo značenje. Kao što je Otac poslao Isusa da pokaže svetu ko je On (Otac), Isus sada šalje nas da pokažemo svetu ko je On (Isus). Baklja je predata.

Nije čudo što je Njegovo polaganje ovog svetog tereta na pleća učenika učinjeno između dva Hristova osnažujuća dela. Prvo, On im se obraća rečima „mir vam“ dok im dozvoljava da posmatraju Njegove ožiljke. On polako odvezuje svoju haljinu da mogu da vide i dodirnu mesto na kome je proboden kopljem i da Njegove ruke sa ožiljcima uzmu u svoje. „Opipajte Me i vidite...“ (Luka 24,39). I dok stoje okupljeni oko svog vaskrslog Spasitelja, On ponovo kaže: „Mir vam“ – kao da stvara povezanost između svojih rana i mira sa kojim ih blagosilja (Jovan 20,19-21). Oni sada imaju mir – *shalom* – koji zaista prevazilazi svako razumevanje i vodi ih ka pomirenju sa Bogom (Filibljanima 4,7; Rimljanima 5,1). On im zatim govori da ih šalje kao što je Otac poslao Njega, ali ne pre nego što učini poslednje delo. On dunu i reče: „Primite Duha Svetoga.“ (Jovan 20,22) To će biti tajna njihovog uspeha. Obnavljajući i osnažujući uticaj Božjeg Duha osposobiće ih da prikažu svog Spasitelja.

Razmišljajući o Isusu koji predaje baklju otkrivenja svom narodu, brojni stihovi dolaze na um koji ističu misao da smo stvoreni i otkupljeni radi toga.

1. Isus je jasno Božje obličje (Jevrejima 1,3), a ljudski rod je stvoren po Božjem obličju, kao što čitamo: „Da načinimo čovjeka po svojem obličju.“ (1. Mojsijeva 1,26)
2. Isus je Božje obličje, ali mi treba da budemo obnovljeni u Isusovo obličje: „Jer koje naprijed pozna one i odredi da budu jednaki obličju Sina Njegova.“ (Rimljanima 8,29) „Mi pak svi... gledamo slavu Gospodnju, preobražavamo se u to isto obličje.“ (2. Korinćanima 3,18)
3. Isus je svetlost svetu (Jovan 8,12), ali smo i mi: „Vi ste vidjelo svijetu.“ (Matej 5,14)
4. Isus je Reč koja postade telo (Jovan 1,14) u kome „živi svaka punina Božanstva tjelesno“ (Kološanima 2,9); samim tim, narod Božji se naziva „telo Hristovo“ (1. Korinćanima 12,27).

Lista paralela između Isusove misije da ovom svetu otkrije istinu o Bogu i načina na koji je osposobio svoj narod da nastavi istu misiju se nastavlja. Naša molitva je da do samog kraja nosimo baklju koju nam je Hristos predao: da osvetlimo svet sa znanjem o Njegovom karakteru.

### **Ilustracija**

Jedan zagovornik probuđenja jednom je izneo misli o tome šta znači biti nosilac Božjeg obličja. Kao što je spomenuto u lekciji, Jevrejima 1,3 govori o Hristu kao Onom koji je *charakter* Oca. Grčka reč *charakter* prvo je označavala oruđe za graviranje koje su koristili graveri. Na kraju, označavala je znak ili otisak, kakav se nalazi na novčiću. Cilj je bio da se napravi tačna reprodukcija carevog lika na tim novčićima. Isusu je jednom prilikom postavljeno pitanje da li je po zakonu da se cezaru plaća porez. On je zatražio da pogleda novčić i upitao prisutne čiji se lik nalazi na njemu. Odgovorili su: „Cezarov“, nakon čega je Isus izgovorio čuvenu rečenicu: „Podajte, dakle, cesarevo cesaru.“ (Matej 22,21) Na sličan način će se Isus jednoga dana vratiti na ovu Zemlju tražeći svoje „novčiće“. Kada se vrati, treba samo da postavi isto pitanje koje je postavio pre 2000 godina: čiji se lik nalazi na novčiću? Ako nosimo obličje Hristovo i imamo Očevo ime na svom čelu (Otkrivenje 22,4), onda ćemo čuti radosnu vest: „Podajte... Božije Bogu.“ (Matej 22,21) Bog će sakupiti svoje novčiće i tada ćemo konačno otići u svoj dom.

### **TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU**

Govoriti kao hrišćanin, odlaziti u crkvu kao hrišćanin, tumačiti učenja kao hrišćanin i nazivati sebe hrišćaninom nikada ne može zameniti ono što stvarno znači biti hrišćanin. Nema populacije koja bolje razume ovu razliku od naše dece, koja posmatraju svaki pokret svojih roditelja, učitelja i verskih vođa. Oni to možda ne mogu da iskažu, ali oni svesno ili nesvesno procenjuju adventističko vaspitanje utemeljeno na tome kako adventisti žive. To je razlog zašto odražavanje Božjeg obličja u našem svakodnevnom životu nije nešto o čemu se može pregovarati ukoliko želimo da vidimo da je adventističko vaspitanje uspešno.

#### **Za razgovor:**

1. Kako neko može znati da li je iskren hrišćanin?
2. Kako odgovornost treba da odigra ulogu u verskom zapošljavanju, gde jedan učitelj ili vođa mogu da izvrše uticaj na stotine ili možda hiljade dece?



3. Koliko treba da se oslonimo na povratnu informaciju učenika da bismo odredili da li je neko pobožan učitelj koji treba da nastavi da radi?

4. Naslov ove lekcije je „Isus, vrhunski Učitelj“. Šta mislite da li je ova misao jasno i glasno predstavljena u našim porodicama i školama? Ako nije, kako možemo poučavati svoju decu da kažu: „Danas me je učio Isus“?

## 6. biblijska doktrina Još neke pouke vrhunskog Učitelja

---

### *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

„Gde ste? Šta radite?“ (1. Mojsijeva 3,9; 1. Mojsijeva 3,13, parafraza). Ovo su pitanja koja poslednja želimo da čujemo dok popuštamo grehu. Pa ipak, u nekom trenutku, Bog nam tiho govori: „Gde si upravo sada?“ Kao što lekcija ističe, Jevanđelje je univerzalno jer, kao ljudi, svi imamo grešnu, palu prirodu.

Jedno je priznati da smo rođeni sa grešnom, palom prirodom; sasvim je drugo smatrati se osuđenim i potražiti lično rešenje za problem greha. U iskušenju smo da priznamo: „Da, 'zgrešio sam i izgubio slavu Božju'. (Rimljanima 3,23) Ali i svi drugi su, zar ne?“ Druga strana ovog oholog stava može takođe da potkopa naše prihvatanje Božje ljubavi. „Da, Bog me voli, ali On takođe voli ceo svet. Koliko je to zaista lično i prisno?“ (Pročitajte: Jovan 3,16) Naša svest o bedi naše grešne prirode i našoj dubokoj potrebi za otkupljujućom Božjom ljubavlju mora se na neki način izoštriti da bi prodrla u srce obamrlo od teologije koja ironično postaje slabija kada se primeni u opštem smislu.

Isus nas je učio putu (Njegova učenja), pokazao nam je put (Njegov primer), i stvorio nam put (Njegova smrt i vaskrsenje). On je Učitelj, Primer i Spasitelj u isto vreme. On ne otkriva samo greh; On ga pobeđuje. Kao putnik koji putuje kroz vreme odlazi u prošlost i menja je da bi imala uticaj na budućnost. Isusov život i smrt okreću istorijske posledice Adamovog pada (Rimljanima 5,12-21). Za vernika, blagodat, opravdanje i večni život su sadašnje stvarnosti. Isus je Neko kome možemo verovati – Neko koga treba da slušamo.

### *DRUGI DEO: KOMENTAR*

#### **Pismo: Isusov pogled na svet i silazna putanja**

Pristalici evolucionističkog, progresivnog, humanističkog pogleda na svet teško je da prizna da je zlo stvarno i da neposredno proističe iz središta ljudskog srca. Mi nismo žrtve; mi smo krivci. Isus, vrhunski Učitelj, rekao je sledeće: „Jer iznutra iz srca ljudskoga izlaze misli zle, preljube, blud, ubistva, krađe lakomstva, pakosti, zloće, lukavstvo, sramote, zlo oko, huljenje na Boga, ponos, bezumlje. Sva ova zla iznutra izlaze, i pogane čovjeka.“ (Marko 7,21-23)

U određenom smislu, *svi* mi ispaštamo, jer gresi svih nas vrše uticaj na ostale. Očigledno, neki su više pogođeni od drugih. Priznajemo to. Međutim, čak i usred bola, korisno je da ne zaboravimo da su naši gresi povredili druge da ne bismo uhvatili svog bližnjeg „daveći ga i govoreći: Daj mi što si dužan“ (Matej 18,28) i zaboravili da je i nama samima oprošteno „deset hiljada talanata“ (Matej 18,24).

Kada proučavamo 1. Mojsijevu i zapazimo pogled na svet koji je tamo opisan, stičemo znanje o glavnim izvorima koji su oblikovali sva Isusova učenja i pružili im okvir. Ovo je veoma važno zato što mnogi od nas žive u sekularnim kulturama koje nipodaštavaju misao o grehu ili makar pokušavaju da umanje njen značaj. Ovo je suprotno izveštaju iz 1. Mojsijeve u kome se brzina i snaga jednog greha pretvara u lavinu pokvarenosti. Adam i Eva čine jedno delo neposlušnosti i sledeće čega su svesni jeste da drže mrtvog

sina – od zabranjenog ploda do bratoubistva u jednom naraštaju. To su Pisma uz koja je Isus odrastao. To je razlog zašto, iako pun milosti, blagodati i ljubavi, nikada nije umanjivao ideju ili posledice greha. Zapazite tok narativa u 1. Mojsijevoj, izvora Hristovog pogleda na svet:

1. Sve počinje „veoma dobro“ (1. Mojsijeva 1,31)
2. Jedenje zabranjenog ploda (1. Mojsijeva 3,6)
3. Skrivanje i optuživanje (1. Mojsijeva 3,8-13)
4. Ubistvo (1. Mojsijeva 4,8)
5. Rizik od ubistva i Božja sedmostruka osveta (1. Mojsijeva 4,14.15)
6. Ubistvo/ubistvo iz nehata i poziv na sedamdesetsedmostruku osvetu (1. Mojsijeva 4,23.24)
7. Opšta pokvarenost; misli su stalno zle (1. Mojsijeva 6,5)

Ljudski rod je uklonjen iz Edemskog raja na toliko mnogo načina. Adam i Eva su proterani iz Edema. Verovatno izlaze na *istočnoj* strani gde je postavljen stražar da niko ne može ponovo da uđe (1. Mojsijeva 3,24). Kada je Kain prognan, on „otide ispred Gospoda... na *istoku* prema Edemu“ (1. Mojsijeva 4,16). Vavilonska kula, spomenik ljudske oholosti i zablude, nalazi se na *istoku* (1. Mojsijeva 11,2). Kretati se prema istoku znači kretati se sve dalje i dalje od Edema i Božjeg prisustva. Silazna putanja ljudskog roda od svog prvobitnog stanja izaziva sveopšte Božje sudove. On „uništava“ svet vraćajući ga u vodeni začetni oblik (videti: 1. Mojsijeva 1,2; 1. Mojsijeva 7,18) i u osnovi započinje ispočetka, i kad je reč o životinjama i svemu ostalom. U zadivljujućoj mešavini suda i milosti, *ista procena* ljudske pokvarenosti koja je podstakla sud u vidu potopa sada se navodi kao razlog produžene milosti sa obećanjem da se uništenje više nikada neće dogoditi (1. Mojsijeva 6,5; 1. Mojsijeva 8,21). Otuda, kod kule u Šinaru, držeći svoje obećanje, Bog ne uništava pokvarenost; On je rasipa (1. Mojsijeva 11,8).

### **Pismo: temelji**

Da bismo shvatili „grešnost greha“ i da bismo bili sigurni da na Boga neće biti svaljena krivica, važno je da se vratimo na početak. Bog stvara „dobre“ stvari. On to kaže sedam puta u 1. poglavlju 1. Mojsijeve (1. Mojsijeva 1,4.10.12.18.21.25.31). A to je samo prvo poglavlje Biblije. Pažljivim čitanjem 1. Mojsijeve (i ostatka Pisma), možemo dodati da On stvara *samo* dobre stvari. Već imamo početnu osnovu koja oslobađa Boga od krivice da je „stvorio đavola“ ili da je odgovoran za greh i patnju. Razlog zašto je skeptik ili onaj ko gaji sumnju tako brz da uputi ovakvu optužbu jeste taj što se upadljivo odstupa od toga odakle izvor zla i patnje zaista dolazi – a to je iz samog skeptika ili onoga koji sumnja, i ostatka dela stvaranja, i ljudi i anđela.

Kakve god nedoumice da neko stvori o tome kako se „dobra“ dela stvaranja mogu petvoriti u rđava prilično se lako mogu rešiti ukoliko osoba prizna osobinu univerzuma koja je toliko sveprisutna da je zapravo nevidljiva. Ta osobina je potencijal da dođe do promene. Kao prvo, niko ne bi izabrao *nepromenljivi* univerzum (bez pokreta, bez donetih odluka, bez samoodlučnosti, bez rasta, itd.) umesto

*promenljivog*. Drugo, sa „promenom“ paradigme, ljudski rod slavi svoja postignuća (promene) na milion razolikih načina, ali da li bismo ih uopšte slavili ako je već određeno da promena ide samo u jednom pravcu? Da li mnogi slave činjenicu što se lopte kotrljaju nizbrdo? Da ljudi mogu da se „kotrljaju“ samo u jednom pravcu, to bi možda bila prilika za posmatranje, ali nikad proslavljanje. Reči poput sloboda, moralnost, pravda, ljubaznost, ljubav i svaka druga ljudska vrlina koju možemo zamisliti bile bi lišene svog značaja. Prema tome, ukoliko bi nam se ponudila mogućnost da biramo između nepromenljivog univerzuma, određenog promenljivog univerzuma i slobodno promenljivog univerzuma, većina bi izabrala treću opciju, iako otvara vrata stvarnim promenama koje smatramo zlim ili bolnim. Tako da nije stvaran paradoks da se dobro može pretvoriti u loše.

### **Skeptici: koji put vodi nadole?**

Tekst od 3. do 11. poglavlja 1. Mojsijeve stoji kao svedok da je greška slediti zmijine sugestije. Stvari su bile „dobre“, ali više nisu. Čovečanstvo nije napredovalo, postalo slično bogovima, niti je izbeglo smrt (1. Mojsijeva 3,4.5). Vredno je spomenuti da je tendencija da se ljudski rod kreće silaznom putanjom u biblijskom izveštaju suprotan prikaz onoga što pronalazimo u sumerskoj priči o potopu. Razlika je u tome što je mesopotamska literatura optimistična u vezi sa čovekovim postojanjem. U tim izveštajima, čovek u početku nije savršen, ali, nakon što se bogovi okrenu protiv njega u vreme potopa, on postaje bolji; on *napreduje*. Biblijski izveštaj ide u suprotnom smeru, „i nastalo pesimističko gledište ne može više da se razlikuje od toka sumerske priče“. (Thorkild Jacobson, “The Eridu Genesis”, *Journal of Biblical Literature* 100 [1981], p. 529)

Ironija koja se ovde javlja je ta što je, naravno, bila uobičajena pojava da kritičari i laici sumnjaju u biblijski izveštaj zbog mesopotamskog izveštaja o potopu. Međutim, ako detalji ovih paralelnih narativa dovode u pitanje validnost biblijskog izveštaja, onda da li optimistička progresivna filozofija ovih mitova dovodi u pitanje progresivni humanistički pogled na svet? Još jedno pitanje: ukoliko su paralele uzrok zašto skeptici odbacuju biblijski izveštaj i smeštaju ga u kategoriju mita, da li će ga zbog antiparalela ukloniti iz te kategorije? Mladi će biti suočeni sa antiteističkim i antibiblijskim pogledima na svet što se više budu penjali stepenicama u obrazovnom sistemu. Budimo sigurni da ih adventističko obrazovanje priprema da se suoče sa izazovom.

Bog kroz Pismo pruža nadu da će jednog dana stvari biti vraćene u prvobitno savršenstvo. Isus, Sin Emanuilo (S nama Bog, Matej 1,23), „boravi među svojim delima stvaranja (videti: Jovan 1,14) i proglašava povratak „Božjeg carstva“ – to je bio početak ispunjenja da će čovečanstvo ponovo stupiti u Božje prisustvo, da će se vratiti u Edem da zauvek živi s Bogom (Otkrivenje 21,3).

### ***TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU***

Kada razgovaramo o primeni onoga što smo naučili iz Pisma u svom životu, korisno je postaviti pitanje: „Kako primenjujem određene stvari u svom životu?“ Primenjujemo čitav niz teorija (o bilo čemu) u svom životu svakoga dana. Način na koji primenjujemo Isusova učenja u svom životu verovatno se ne razlikuje mnogo od toga kako i zašto primenjujemo bilo šta drugo u životu. Slede određene ideje koje mogu pokrenuti učenike da pređu sa same teorije na praksu.

1. Zamolite članove razreda da se potpuno posvete važnoj literaturi: podstaknite ih da je čitaju, čitaju, i još više čitaju, dok se ne uvere da su otkrili važnu istinu.

2. Učenici su šegrti: Da li ste ikada posmatrali šegrtu? Učenici posmatraju učitelja, oni prate njegove pokrete, i imitiraju ga na svaki mogući način.

3. Pozovite učenike da podele sa drugima šta su naučili. Pre dve hiljade godina, Seneka je rekao: „Ljudi saznaju dok uče druge.“ Dok podučavamo druge, usvajamo gradivo.

Koristeći ova tri principa kao Hristovi učenici, članovi vašeg razreda uz molitvu treba da 1) se posvete Njegovim učenjima, 2) pažljivo posmatraju kako je On živio i da te slike imaju u svom umu u toku dana da bi postupali kao On i 3) da pronađu uho spremno da čuje i podele šta su naučili i kakvo su iskustvo stekli.

## 7. biblijska doktrina Bogosluženje u okviru obrazovanja

---

### *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

Bogosluženje je važna tema i ova lekcija nas na izazovan način uverava da smo stvoreni za bogosluženje, da je ono usađeno u nas: ali, pošto je greh izopačio to što je usađeno u nas, naši izrazi bogoslužnja sada mogu biti pogrešno usmereni i vođeni. Može da se dogodi da obožavamo pogrešnu stvar ili da obožavamo pravu stvar na pogrešan način. Obožavanje predmeta umesto Boga je sporno pitanje, ali ne toliko suptilno kao obožavanje Boga na način koji On odbacuje (Marko 7,1-13; Jeremija 7,4).

Tema bogoslužnja zaista postaje zanimljiva kada prevazilazi pitanja bubnjeva i video-projektora, i umesto toga se bavi životom i smrću. Otkrivenje 14, zajedno sa sličnim starozavetnim tekstom iz Danila 3, pokazuje koliko veliki ulozi mogu biti u vezi sa bogoslužnjem. Ne samo da je ovaj ugao posmatranja relevantan za proučavanje o poslednjem vremenu i pripremi, već može da nadahne hrabrost u onim hrišćanima koji trenutno doživljavaju progono.

Saznanje da imamo osnovnu potrebu za bogoslužnjem, da je ova dimenzija ljudskog duha pod uticajem greha i da bogosluženje može biti pitanje života ili smrti treba da nas uveri da ono treba da bude uključeno u adventističko vaspitanje i obrazovanje. Iako služenje Bogu može (i treba) da bude veoma lično, ono nije imuno na kritiku. Isus je izjavio da se Bogu mora služiti „duhom i istinom“ (Jovan 4,24). Ova lekcija je tom cilju posvećena.

### *DRUGI DEO: KOMENTAR*

#### **Pismo**

Svi hrišćani veruju da se Bogu treba klanjati; i tu se saglasnost završava. Kako se klanjati, kada, gde, koliko često, i tako dalje, neka su od pitanja za razmišljanje i proučavanje. Jedna od dve krajnosti koje treba izbegavati jeste zaključak da postoji jedan jednoobrazan način obožavanja Boga koji obuhvata svaki i najmanji detalj. Kultura, okolnosti, dostupnost (na primer, da li svaki vernik ima pristup crkvenoj zgradi), i, do određene mere, karakter i ličnost vernika uticaće na to kako će bogosluženje izgledati. Drugu krajnost, naravno, predstavlja razmišljanje da je bogosluženje jednostavno pitanje lične sklonosti i da će Bog potpuno prihvatiti sve oblike bogoslužnja. Pitanje koje moramo postaviti je: šta Biblija govori o prihvatljivim oblicima bogoslužnja? Kako uopšte znamo da Bog nešto više voli u vezi sa bogoslužnjem? Jednostavno: Rekao nam je.

#### **Jedna žena spominje bogosluženje**

Kada je Isus razgovarao sa ženom na studencu, razgovor je napredovao do neprijatne teme o neuspehim odnosima iz prošlosti i trenutnim nedozvoljenim (Jovan 4,18). Kao što bi svako od nas učinio, ona je izbegla to osetljivo pitanje i preusmerila fokus – u ovom slučaju, na sporna nacionalna pitanja. Isus pokazuje nežnu mudrost i taktičnost time što ne nastavlja prvobitan razgovor, već umesto toga dozvoljava ženi da preusmeri njegov tok. Isus je zainteresovan da nekoga u nešto uveri, a ne osramoti. Vraćajući se na njihov razgovor, žena koristi svoju zlatnu priliku da postavi proroku pitanje vezano za

vruću temu o ispravnom mestu bogoslužnja (Jovan 4,20). Pošto su Mu iznete opcije, Isusov klasičan odgovor „nijedno“ (Jovan 4,21; Jovan 9,3) u isto vreme i razočarava i prosvetljuje. On nastavlja sa veoma važnim upozorenjem: „Ali ide vrijeme, i već je nastalo, kad će se pravi bogomoljci moliti Ocu duhom i istinom, jer Otac hoće takovijeh bogomoljaca. Bog je Duh; i koji Mu se mole, duhom i istinom treba da se mole.“ (Jovan 4,23.24) Tri izraza iz ovih stihova govore da Bog daje prednost određenim pojedinostima kada je reč o bogoslužnju:

1. Kvalifikativni izraz „pravi bogomoljci“
2. Činjenica da „Otac hoće takovijeh bogomoljaca“
3. Izraz koji naglašava da oni koji Mu se mole, „treba da se mole“ na određeni način.

Ove tačke treba da nas prodrmajaju iz našeg subjektivizma i sklonosti da se oslanjamo na iskrenost kao na jedini test prihvatljivog bogoslužnja. Imati iskrene namere je *neophodan* uslov za „pravo“ bogoslužnje, ali se ne treba smatrati *jedinim* uslovom. Kada se osvrnemo unazad, zahvalni smo što je žena Samarjanka započela temu o bogoslužnju, jer je to dovelo do beleženja Isusovih misli o ovoj temi. Važno je da usvojimo ove misli, jer je bogoslužnje odlučujuće pitanje, ako ne i presudno, u završnim događajima zemaljske istorije.

U prilog ideji da Bog može biti određen u vezi sa tim kako Ga obožavamo, treba samo da istražimo propise iz Svetilišta u 2. i 3. Knjizi Mojsijevoj. Ovi tekstovi Pisma takođe su poučni kad je reč o temi bogoslužnja. Čitav niz propisa, određenost kako treba da budu izvršeni i stroge kazne ukoliko se ne izvrše na odgovarajući način podržavaju misao da je Bogu zaista stalo do toga kako Mu se klanjamo.

### **Još jedna žena spominje bogoslužnje**

Sa druge strane, postoji najmanje jedan primer da je čovek spontano obožavao Boga u trenutku slobodnog izražavanja. To je, opet, uvredilo njegovu suprugu, koja je smatrala da se ponižava na taj način. Zabeleženo je da David „igraše iz sve snage pred Gospodom“ kada je kovčeg Gospodnji bio donesen u Jerusolim (2. Samuilova 6,14). Ovaj trenutak bio je praćen prinošenjem žrtava i „podvikivanjem i trubljenjem u trube“ (2. Samuilova 6,13-15). Njegova jedina odbrana pred uvređenom suprugom, Mihalom, bila je da je to učinio „pred Gospodom“ (2. Samuilova 6,21). To je sve. On je bio usredsređen na slavlje i klanjanje Bogu. On čak dodaje: „I još ću se većma poniziti, i još ću manji sebi biti.“ (2. Samuilova 6,22) Ovo isključuje moguću iskrivljenu sliku o Bogu koju pojedinci mogu da dobiju iz bezbrojnih pravila povezanih sa Svetilištem, i podseća nas da postoji sponatana i subjektivna strana bogoslužnja koja je takođe Bogu ugodna.

Lekcija unosi ravnotežu koristeći Isusovo naglašavanje da se Ocu treba moliti „duhom i istinom“ (Jovan 4,24). Mi treba da posedujemo oba, istinu o tome šta Bog traži zajedno sa potpuno posvećenim srcem i umom koji su prijemčivi za Svetog Duha. Međutim, da li postoji mogućnost da ono što mi nazivamo hrišćanskim Bogom nije Bog Biblije, već bog koga smo mi izmislili? Možda moliti se Bogu „u istini“ znači biti siguran da u mislima imamo pravu sliku o Bogu.

### **Pouke iz sociologije**

Kako društva često pronalaze ideje o Bogu? Jedna teorija, koja se u velikoj meri oslanja na filozofiju oca moderne sociologije, Emila Durkhajma, predlaže da društva, prvo, razvijaju niz osobina i vrednosti za koje veruju da će osigurati njihov opstanak. Drugo, oni simbolički predstavljaju svoje osobine i vrednosti nekom životinjom. Ta životinja se smatra totemom, a totem predstavlja osobine i vrednosti plemena. Svi mi koristimo totemski jezik u određenoj meri. Na Zapadu kažemo nešto poput „jak kao bik“ ili „mudar kao sova“ ili „lukav kao lisica“. Treći nivo se javlja kada, malo po malo, pleme počinje da obožava životinju koja simbolički predstavlja njihove osobine i vrednosti. Sada suština postaje jasna. Ako društva obožavaju božanstvo koje je jednostavno kolektivna manifestacija njihovih osobina i vrednosti, njihova religija nije ništa više do pleme ljudi koji obožavaju sebe. Ljudi možda misle da se ovaj proces samo primenjuje na neka primitivna plemena izvan zapadne kulture, ali ne treba brzo da donose takve zaključke. Mnogo istine ima u poslovice da „nas je Bog stvorio po svom obličju, ali smo mi odlučili da uzvratimo uslugu“ (Džordž Bernars Šo). Lucifer je u vrtu prikazao Boga kao božanstvo koje ograničava, izgovara neistine („nećete vi umreti“), koji je nesiguran (ugrožen pred čovekovim uzdizanjem) (1. Mojsijeva 3,1-6): ali rekli bismo da je Lucifer prikazao prilično tačnu sliku o sebi.

Obrazovanje adventista, mladih i starih, da izbegavaju sklonost da dodaju Božjim karakteristikama one koje nisu Njegove treba da bude prioritet. Zabrana „rezanih likova“ (2. Mojsijeva 20,4.5) treba da uključi lažne mentalne slike koje se mogu „urezati“ u srcu i umu mladih ljudi, kojima se zatim klanjaju. Bog nas je mudro podsetio da Njegovi putevi nisu naši putevi (Isaija 55,8.9) i da je On „Bog, a ne čovek“ (Osija 11,9).

### ***TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU***

Sledi nekoliko primera i kratkih prikaza bogoslužnja koji treba da pokrenu razgovor o bogoslužnju na dnevnoj bazi.

1. Rečeno je da je „bogoslužnje pokoravanje cele naše prirode Bogu. Ono je oživljavanje savesti Njegovom svetošću; ishrana uma Njegovom istinom; čišćenje mašte Njegovom lepotom; otvaranje srca Njegovoj ljubavi; predaja volje Njegovoj nameri – sve to zajedno u obožavanju“ (Vilijam Templ). Kako mi iz dana u dan u svom životu možemo primeniti svaku od ovih stavki?

2. „A bješe izašao Isak u polje predveče da se pomoli Bogu.“ (1. Mojsijeva 24,63) I vi biste se, takođe, molili da uskoro treba da stigne supružnik, jašući na kamili, koga nikada ranije niste sreli. Reč prevedena kao *moliti glasi hapax legomenon* (reč koja se samo jednom javlja u Bibliji) i nismo sigurni šta znači. Ipak, biti u prirodi nasamo sa Bogom, očekujući događaj koji će promeniti tvoj život (doslovno), klanjati se Bogu i upućivati molitve Bogu čini se prikladnim. Kakva mesta, koje vreme i metode učenici u vašem razredu smatraju prikladnim za bogoslužnje?

3. Zanimljivo je da se engleska reč *worship* (klanjati, obožavati) u Bibliji prvi put javlja kada Avram govori svojim slugama da on i njegov sin idu „onamo“ da se pomole (1. Mojsijeva 22,5). Izvešaj o spasenju odjekuje u iskustvu koje Avram i Isak dele na vrhu gore Morije. Kako plan spasenja može obogatiti i usmeriti naše lično bogoslužnje?



## 8. biblijska doktrina    **Obrazovanje i spasenje**

---

### *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

Obrazovanje je dragoceni dar koji ne treba shvatiti zdravo za gotovo. Poput svakog drugog dara koji primamo, ovaj dar je takođe „odozgo, dolazi od Oca svjetlosti“ (Jakov 1,17). Nećemo pogrešiti ako kažemo da Bog ima srce učitelja. Učitelji vole da dele sve što znaju sa svojim učenicima, a Isus pokazuje da su On i Njegov Otac takvi: „Jer vam sve kazah što čuh od Oca svojega.“ (Jovan 15,15) Šta bi se dogodilo ukoliko čitamo Bibliju kroz sočiva odnosa učenik-učitelj? Šta ako slušamo svog božanskog Učitelja i zapitamo se: „Šta Bog pokušava da me nauči danas iz ove lekcije?“ Šetnja u prirodi nije ništa manje značajna prilika da učimo od vrhunskog Učitelja, naročito kada se setimo koliko često je koristio prirodu kao knjigu. Sve u svemu, moramo se smestiti u ulogu učenika i prihvatiti je da bismo u potpunosti cenili Božji dar obrazovanja.

Možda je razlog zašto nas je Bog stvorio po „svom obličju“ bio delimično taj da nam zahvaljujući sličnosti sa Njim Njegova ljubav i znanje lakše budu objavljeni. Lekcija govori o „susretu umova“, jednog božanskog i jednog ljudskog, koji omogućava da se ova veza ostvari. Biti razuman je jedna od onih osobina koja nas razdvaja od ostatka dela stvaranja. Do koje mere treba da se oslonimo na rasuđivanje da bismo shvatili plan otkupljenja?

### *DRUGI DEO: KOMENTAR*

#### **Ilustracija**

Ova lekcija naglašava važnost sagledavanja Boga u položaju božanskog Učitelja i nas kao Njegovih učenika. Krunski dragulj Njegovog učenja je plan otkupljenja i obnovljenja ovog izgubljenog sveta. Mi ne samo da treba da učimo o ovom planu; treba da ga objavimo i drugima. Problem je u tome što postaje sve teže izneti istine Jevanđelja kulturi koja ne deli neke od tvrdnji koje su temelj hrišćanskog pogleda na svet.

Na primer, hrišćanin možda želi da svedoči tako što će podeliti omiljeni biblijski stih sa prijateljem sa koledža, ali uskoro shvata da njegov prijatelj Bibliju smatra kompilacijom mitova koja nema nikakav kredibilitet. Šta sada? Kada hrišćanin preskoči Bibliju i počne odmah da objašnjava kako je Bog poslao Isusa da umre za naše grehe, susreće se sa prezriviim pogledom zbog reči greh. „Greh?“, prijatelj se smeška. „Greh je zastareli pojam iz vremena kada je religija kontrolisala društvo.“ Prešli smo granicu objektivne moralnosti. Drugim rečima, ono što je možda „greh“ za vas, može biti vrlina u drugoj kulturi. Hrišćanin se bori da izgleda smireno, i poslednjim naporima kaže da je Isus „Put, Istina i Život“ i da u Njemu možemo naći spasenje ako verujemo. Prijatelj ljubazno tapše hrišćanina po ramenu i napominje da su postmodernistička proučavanja pokazala da je izraz „istina“ sporan i da nas vraća u modernističko doba. Prijatelj izražava zadovoljstvo što je hrišćanin pronašao put koji mu donosi mir, ali kaže da se on nalazi na drugačijem putu. Oni se razilaze i hrišćanin se pita zašto ova prilika za svedočenje nije ostvarena kako je trebalo.

Ma koliko poslednji scenario zvučao poražavajuće, makar naglašava drugi problem. Problem je u tome što hrišćanin biva podstaknut da reaguje na dva različita načina. Jedan je da se moli da njegov prijatelj uvidi svetlost i pokaže veru uprkos mnoštvu intelektualnih argumenata koji ga primoravaju da to ne učini. Druga reakcija takođe bi bila da se pomoli, ali zatim da se posveti relevantnoj akademskoj literaturi iz filozofije, biblijske i sistemske teologije, istorije, verskim/naučnim proučavanjima i drugim disciplinama koje će ga osposobiti da uspešno izađe na kraj sa prijateljevim sumnjama. Dakle, kako treba odreagovati? Moliti se i ništa ne činiti ili iskoristiti prednost demokratizacije informacija i nastojati da se obrazujemo do najviših nivoa koji su realni u datoj situaciji dok takođe nastavljamo da se molimo?

### **Za razgovor:**

Postavite prethodna direktna pitanja u subotnoškolskom razredu i sigurno ćete dobiti vatrene odgovore u vezi sa obe strane ovog spornog pitanja. Tekst koji se naizbežno javlja je 1. Korinćanima 2,1.2. koji glasi: „I ja došavši k vama, braćo, ne dođoh s visokom riječi ili premudrosti da vam javljam svjedočanstvo Božije. Jer nijesam mislio da znam što među vama osim Isusa Hrista, i to rassetoga.“

### **Pismo**

Prilikom prvog čitanja 1. Korinćanima 2,1.2 neko bi mogao zaključiti da je jedina strategija u evangeliziranju da govorimo o Isusu i Njegovom raspeću. Čini se da je dobro izbegavati argumente povezane sa mudrošću i „visokom riječi“. Međutim, postoje određene pojedinosti koje ukazuju šta nije u redu sa ovakvim tumačenjem. Prvo, suproti se mnogim propovedima u Delima u kojima se uspešno koriste pažljivi argumenti, istorijski dokazi i logika kako bi se drugi uverili u identitet Isusa Hrista i Njegovo vaskrsenje (na primer: Dela 2; Dela 7). U stvari, u istoj poslanici Pavle će koristiti ova sredstva da ubedljivo podrži istinu o vaskrsenju (1. Korinćanima 15). Sledeća alternativna i kontekstualizovana tumačenja nude se delimično od strane Dž. P. Morlenda, poznatog hrišćanskog apologete (J. P. Moreland, *Love Your God With All Your Mind* [Colorado Springs: Navpress, 1997], p. 58)

1. Postoji pogrešno i ponosito korišćenje razuma koje nije pogodno za širenje Jevanđelja. Razum sam po sebi i „mudrost odozgo“ ne mogu se osuditi, već samo njihova zloupotreba. „Ovde je o *hubris* (ponos) reč, ne *nous* (um). Bog je izabrao bezumne (*moria*) stvari koje su vređale ljudski ponos, ne razum ispravno upotrebljen. Na primer, ideja da je Bog razapet bila je toliko uvredljiva da bi je grčki duh osudio kao nešto što je moralno zgražavajuće.“

2. Pavle je takođe mogao imati na umu upotrebu grčke retorike. Grčki oratori su se dičili da za dobru cenu mogu ubedljivo da brane bilo koju stranu. Istina o određenoj stvari postaje sekundarna u ovom kontekstu, i nagrada ide onome ko održi najdopadljiviji, najslikovitiji govor. Pavle možda takođe želi da se distancira od ovih metoda.

3. Pavle možda takođe iznosi tvrdnje o tome da sam čist razum nije dovoljan za objavljivanje Jevanđelja. Nije moguće prvo početi sa načelima logike i dedukcije i nekako doći do razapetog i vaskrslog božanskog Spasitelja. Otkrivenje, apostolsko/proročko svedočanstvo, primanje Svetog Duha i vera neophodni su elementi u spoju sa razumom da bi se načinio korak od neverovanja do posvećenosti Hristu.

Određene Pavlove izjave teško je razumeti (2. Petrova 3,16). Kontekst u tome pomaže. Takođe, pošto slobodno možemo reći da on nije licemer koji krši svoje sopstvene savete, uvek je mudro da pogledamo kako on sam primenjuje svoj savet kada piše ili propoveda. Dakle, kada kaže: „Ja samo propovedam Hrista i to rassetoga“, čak i letimično čitanje Rimljanima poslanice 1-12 pomaže nam da shvatimo da njegovo propovedanje Hrista i to rassetoga može da dovede do silnih, teških, neobičnih, dubokih i izuzetnih teoloških rasprava koje su skolare vekovima zaokupljale.

Odnos između vere, razuma, akademske teologije, privatnog proučavanja Biblije, uloge Svetog Duha, evangelizma i adventističkog obrazovanja je prilično nerazumljiv većini hrišćana. Mnogi su zbunjeni zašto svoju decu treba da šalju kroz više adventističko obrazovanje kada već imaju Bibliju, spise Elen Vajt i Svetog Duha na raspolaganju. Zašto ne uštedeti hiljade dolara i možda održavati kurseve proučavanja Biblije putem pošte?

Ovo pitanje vraća nas na našu ilustraciju o mladom hrišćaninu koji pokušava da svedoči svom prijatelju sa koledža i o tome kakve su njegove odgovornosti kad je reč o obrazovanju, da bi mogao odgovoriti na prijateljeva pitanja. Ako je sve što Nebo očekuje od hrišćanina da se moli i navodi stihove, onda se čini razumnim da on ili ona ne treba da teže daljem obrazovanju ili samoobrazovanju (ne može svako da priušti autentično iskustvo na koledžu, ali može da uči iz spisa i izvora onih koji mogu). Možda dva navoda mogu da nas usmere u pravom pravcu, jedan Petrov, drugi K. S. Luisa.

„A budite svagda gotovi na odgovor svakome koji vas zapita za vaše nadanje.“ (1. Petrova 3,15)

„Da su na svetu svi ljudi hrišćani, možda ne bi bilo važno da li je ceo svet obrazovan. Međutim, kulturološki život postojaće izvan Crkve bilo da on postoji unutar Crkve ili ne. Dobra filozofija mora postojati, ako ni iz jednog drugog razloga, onda zato što treba odgovoriti na loše filozofije.“ (C. S. Lewis, <https://www.goodreads.com/quotes/573332-if-all-the-world-were-Christian-it-might-not-matter>)

### *TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU*

1. Kako su ljudi videli Isusa dok je hodao Zemljom? Pretražite sva četiri Jevanđelja i pronađite sva mesta na kojima je nazvan „Otkupiteljem“, i ništa nećete pronaći. Pokušajte da pronađete reč „Spasitelj“ u tim istim Jevanđeljima (tri puta se javlja– dva puta ju je izgovorio anđeo ili neko drugi pre nego što se rodio). Potražite reč „ravi“ ili „učitelj“ i brzo ćete shvatiti kako su ljudi videli Isusa. Naravno, On je bio više od učitelja, ali suština je da On nikada nije bio bez titule učitelja. Njegov spasonosni posao povezan je sa Njegovim radom poučavanja. Kako ta činjenica utiče na to kako širimo Jevanđelje i kakvu vrstu obrazovanja treba da steknemo?

2. Pročitajte Isusovu propoved na Gori ili Pavlovu poslanicu upućenu Rimljanima i zapazite da obe imaju i teorijsku i praktičnu stranu. Ako pogledate svoj život upravo sada, kojoj od ove dve strane razvoja treba posvetiti pažnju? Da li je potrebno da radite više ili da učite više? Ukoliko je drugo u pitanju, šta smatrate da još treba da naučite?

3. Pored toga što naše duše treba da budu spasene za Njegovo carstvo, imamo, takođe, mnoge ideje koje je potrebno obnoviti ili ispraviti. Šta mislite da li se koncept otkupljenja može primeniti na sve ideje u našem umu? Objasnite.

## 9. biblijska doktrina Crkva i obrazovanje

---

### *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

Ova lekcija počinje na mestu na kome sve obrazovanje treba da počne: sa vrednošću učenika u svetlosti krsta. Obrazovanje koje dolazi iz crkve i njenih odeljenja mora da proдре i da se uzdigne iznad svih kulturoloških trendova koji su neprijateljski raspoloženi prema Božjem carstvu.

Međutim, živimo u mreži sačinjenoj od pogleda na svet koji se nadmeću i kulturoloških struja koje neprestano bombarduju i decu i odrasle podjednako. Ovaj sudar dovodi do toga da mnogi tragaoci za istinom, i mladi i stari, sumnjaju i postavljaju pitanja: ipak, naše mesne crkve treba da pruže priliku da se na ova pitanja odgovori. Bilo da crkva govori o zbunjenosti, moralnoj tami ili nagrizajućem očaju sveta, ako naši odgovori nose istinu koju smo naučili od Isusa, onda ćemo ispuniti Isusov nalog da budemo so i svetlost u ovom svetu (Matej 5,13-16).

Kada završimo sa razmišljanjem o svim ovim slavnim težnjama da širimo istinu Božju širom planete, važno je da ne zaboravimo jednostavne stvari koje mogu da pokrenu ili slome našu misiju.

### *DRUGI DEO: KOMENTAR*

#### **Ilustracija i poslovice**

Izgovaranje reči *crkva* može da prizove radikalno drugačije misli u um različitim ljudi. Da bismo ilustrovali ovu ideju, prisetite se školskih dana. Da li sećanja o aritmetici, geografiji i nauci ispunjavaju vaš um? Verovatno ne; to je ironično, jer to je razlog zašto smo na prvom mestu išli u školu. Ono što verovatno ispunjava naš um jesu slike prijatelja, neprijateljski nastrojenih osoba, nastavnika i raznolikih iskustava koja smo sa svima njima stekli.

Crkva je u velikoj meri slična tome. U idealnom slučaju ona treba da bude mesto na kome održavamo bogoslužnja, slušamo i prihvatamo Jevanđelje, proučavamo Pismo, ulažemo napore da pridobijemo duše, ostvarujemo zajednicu sa braćom i sestrama u Božjoj porodici. Za mnoge, međutim, ona postaje mesto povređenih osećanja, sitničavih doktrinalnih rasprava i ogovaranja. Društvena strana crkve često zaklanja sve druge funkcije koje bi crkva trebalo da ispuni. Mnogi jednostavno prestanu da dolaze zato što složeno i štetno socijalno ponašanje (ponekad samo jedne ili dve osobe) doslovno onemogućava da bez ometanja odajemo slavu Bogu i uživamo u Njegovom prisustvu: šta je rešenje?

Postoje mnogobrojni različiti pristupi u nastojanju da odgovorimo na ovo pitanje i, naravno, broj knjiga napisanih na temu „kako voditi crkvu“ je velik. Lekcija, međutim, iznosi veoma jednostavnu misao koja je izuzetno vredna ukoliko se sprovede u delo. Ideja je u osnovi sledeća: Od kakve je vrednosti ili uticaja sva doktrinalna svetlost koju posedujemo kao crkva ukoliko nismo naučili da se ljubazno ophodimo jedni prema drugima? To je preduslov da crkva zaista funkcioniše kao crkva. To podseća na indijsku poslovicu koja kaže: „Nema svrhe dati čoveku da pomiriše ružu nakon što ste mu odsekli nos.“ Isus je cvet sa najslađim mirisom, ali ako naša neljubaznost prema drugima njih povredi (odseče im nos), biće im veoma teško da cene Isusa o kome želimo da im govorimo. U lekciji se navodi priča o milostivom

Samarjaninu (Luka 10,30-37) da bi se naglasio ovaj princip ljubaznosti, koji je neophodan i elementaran za hrišćansko vaspitanje. Još jedna priča, data u nastavku, ističe ovu misao iz drugačijeg ugla.

## **Pismo**

Osvrnimo se na priču o ženi „koja imaše duh pogađački“ (Dela 16,16). Da li ona izgovara niz kletvi i laži? Njena poruka glasi: „Ovi su ljudi sluge Boga najvišega, koji javljaju nama put spasenja.“ (Dela 16,17) Pavlu je na kraju dosadilo i isterao je zlog duha. Ali zašto ju je zaustavio ako potvrđuje rad evanđelista i njihovu poruku? Evo zašto: Jer prava poruka izneta sa pogrešnim duhom pomaže više sotoninom delu nego Božjem. To je razlog zašto je ljubazno i prijatno ophođenje u međusobnim odnosima u crkvi više od samo banalnog saveta. Ljudi često prihvataju ili odbacuju istine crkvene poruke na temelju toga kako se vernici ophode prema njima. Naravno, mi volimo da mislimo da su ovi vernici postali adventisti zbog besprekorne logike naše teologije, ali činjenica je sledeća, da ih niko nije pozvao na ručak posle bogoslužnja, jednostavno su mogli da izađu na crkvena vrata i da se nikada više ne vrate.

Neko može da se pobuni i kaže: „Šta je sa ulogom Svetog Duha u obraćenju i zadržavanju vernika? Zar smer ovog razgovora ne umanjuje ulogu Duha?“ Duh se lako poistovećuje sa darovima kao što su proroštvo, mudrost, znanje i poučavanje (1. Korinćanima 12,8-10; 1. Korinćanima 12,28) – elementima dobrog adventističkog obrazovanja. Ovi darovi orijentisani prema radu veoma su važni unutar crkve ali njihov uticaj može oslabiti bez darova Duha vezanih za odnose, kao što su međusobno pomaganje (1. Korinćanima 12,28), služenje jedni drugima (Rimljanima 12,7), pokazivanje milosti i međusobno ohrabrivanje (Rimljanima 12,8), kao i čitave grupe rodova Duha: ljubav, radost, mir, trpljenje, nežnost, dobrota, vera, krotost, uzdržanje (Galatima 5,22.23). Konačno, Pavle sažima obe liste duhovnih darova (Rimljanima 12 i 1. Korinćanima 12) sa „još boljim putem“, putem ljubavi (1. Korinćanima 12,31-13,1). Pavle razrađuje ovu temu u Rimljanima 12,10, ohrabrujući nas: „Budite jedan prema drugome ljubazni. Čašću jedan drugoga većim činite.“

Volimo jedni druge toliko je uobičajen refren u hrišćanskim krugovima da ponekad naše primenjivanje ovog načela nosi rizik da postane otrcano ili površno, naročito kada vernici spolja pokazuju ljubav koja se ne proteže izvan subotnog bogoslužnja. Ali možemo li mi zaista pokazivati ljubav ako istovremeno ne pokazujemo i ljubaznost? Da bi crkva bila mesto učenja i rasta nisu potrebni samo kompetentni, Duhom ispunjeni pastori i učitelji; potrebna je ljubaznost i ljubav Duhom ispunjenih vernika.

## **Statistika**

Određena statistika izvedena iz Jevanđelja i Dela apostolskih ima potencijal da korenito promeni način na koji sagledavamo sebe u odnosu sa Hristom. Ta promena u odnosu je takođe relevantna za temu o obrazovanju. Prvo, da spomenemo neke definicije: potražite imenicu „hrišćanin“ u rečniku i prva definicija glasiće otprilike ovako: „Osoba koja veruje u Isusa i/ili Njegova učenja“. Reč hrišćanin ukazuje na versku pripadnost. Dela apostolska nam kažu da su Hristovi sledbenici prvi put nazvani hrišćanima u Antiohiji (Dela 11,26), i ovo ime najverovatnije nisu sami sebi dali.

Reč hrišćanin tri puta se javlja u Bibliji (Dela 11,26; Dela 26,28; 1. Petrova 4,16), ali danas je ta titula zapravo ekskluzivan i univerzalan izraz koji označava sledbenika hrišćanstva. Dakle, kako su zvali

„hrišćane“ pre nego što su im u Antiohiji dali to ime? Sledeća statistika daje odgovor na to pitanje i predstavlja kontrast u odnosu na prvu: reč učenik se u Bibliji javlja 256 puta.

Kada neko sebe naziva hrišćaninom, to obično upućuje na ideju da se drži niza verovanja. Ali šta ako sebe nazovemo učenicima? Učenici su studenti, oni koji uče kroz praksu, šegrti. Naravno, oni veruju u ono čemu su učeni, ali oni su više od vernika; oni uče veštine svoga učitelja da bi mogli da ih ponove. Oni svoj životni poziv posvećuju onome u šta je njihov učitelj bio uključen; i kada učitelj umre, njegovi učenici su najbliži tome da objave ideale i praksu kojima je učitelj posvetio svoj život.

Kao što većinu onoga što znamo o Sokratu saznajemo preko njegovog učenika Platona, svet ima pravo da donosi zaključke o Isusu posmatrajući život Njegovih učenika; vas i mene. Takođe, pogrešno je misliti da je izraz „učenik“ (na grčkom *mathetes*) rezervisan sa prvobitnu dvanaesticu. Kada je Luka u nastavku svog Jevanđelja pisao o masovnom obraćenju, govorio je o sve većem broju „učenika“ (Dela 6,1; Dela 6,7). Ananija, Tavita i Timotije se nazivaju učenicima (Dela 9,10; Dela 9,36; Dela 16,1). Upućivanje na sve ove „hrišćane“ kao na učenike jednostavno predstavlja priznanje njihove poslušnosti Učitelju, koji je naložio: „Idite, dakle, i naučite sve narode.“ (Matej 28,19)

### ***TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU***

Crkva se naziva bolnicom za duhovno povređene. Ovo je mnogo češća metafora od one koja crkvu naziva univerzitetom za one koji propadaju u neznanju i duhovnoj tami, univerzitetom koji smo svi pozvani da upišemo kao doživotni učenici, učeći od Isusa iz Nazareta, vrhunskog Učitelja; ali ove dve metafore, bolnica i univerzitet, zaista treba da budu povezane da bi dale najpotpunije razumevanje reči *crkva*. Odnosno, naše duhovno isceljenje treba spojiti sa verskim obrazovanjem koje nas obučava da postanemo učenici.

#### **Za razgovor:**

1. Vodimo pobožan život, pohađamo Subotnu školu, vreme posvećujemo slušanju propovedi. Međutim, ako smo iskreni, kako godine prolaze, čini nam se da se sve ponavlja, i uzbuđenje koje smo imali na početku svog adventističkog iskustva vremenom slabi. Na koje načine možemo proširiti svoje lično hrišćansko obrazovanje ili udahnuti nov život u uobičajenu crkvenu rutinu vezanu za učenje?

2. Kada odemo u novu crkvu, prvo što zapazimo nije kako je propoved bila dobra ili kako je ručak bio ukusan. Zapažamo kakva atmosfera vlada u crkvi; da li je crkva bila hladna ili da li su ljudi prijateljski raspoloženi? Nezgodno je to što ukoliko je to moja crkva, odlično ću provoditi vreme sa mnoštvom prijatelja dok se družimo, proučavamo i smejemo se zajedno. Crkva je topla, zar ne? Za mene, jeste, ali ne i za posetioca ili usamljenu osobu koja posmatra to prisno drugarstvo i oseća se kao autsajder. Vernici treba da zastanu na trenutak, posmatraju svoje okruženje i potraže one koji propadaju jer nisu deo zajednice. Koje su neke od strategija koje sprečavaju da se ljudi osećaju izostavljeno iz Božje porodice?

## 10. biblijska doktrina Obrazovanje u oblasti umetnosti i nauke

---

### *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

Priroda je Božje dvadesetčetvoročasovno, 3D, multimedijalno, stereofoničko otkrivenje Njega samog. Ona ne zahteva plaćenu pretplatu, uređaje za prenos, svuda se nalazi i uvek je dostupna (Psalam 19,1). Iz tog razloga, pozivanje na neznanje što ne poznajemo i ne sledimo Boga biće neprihvatljivo na konačnom vrednovanju (Rimljanima 1,18-20). Umetnost, takođe, do stepena u kome odražava lepotu i/ili istinu, može biti izvor sagledavanja Boga i odražavanja Njegovog karaktera.

Biologija, fizika i druge grane nauke su snažna i efikasna oruđa koja nam pomažu u razumevanju različitih aspekata Božjih dela stvaranja: ali često greše kad je reč o poreklu. Na primer, rečeno je da su samo dve stvari sigurne u ovom svetu: smrt i porez. Ali mi znamo da to nije uvek bio slučaj. Iako je smrt sada tako prirodan i zagarantovan deo našeg života, takvo stanje prvobitno nije postojalo (niti porezi). Fizički svet našao se pod uticajem moralne/duhovne odluke (Rimljanima 5,12). Biološka nauka, kako trenutno stvari stoje, ne odobrava ovu činjenicu, i, prema tome, njen model porekla života često navodi na pogrešno mišljenje.

Bog ima tako vrhunski zabeležene i organizovane zakone univerzuma, i na makro i na mikro nivou, da je razumljivo zašto nauka može uspešno da proučava prirodni svet i da manipuliše njime radi svojih ciljeva bez priznavanja Boga i pribegavanja Njemu. U određenom smislu, Bog je tako dobro načinio sistem, naizgled nezavisan od Njega samog, da ga ljudi koriste kao dokaz protiv Njegovog postojanja. Hrišćansko obrazovanje i pogled na svet ne čini tu grešku, već prirodu vidi i kao dokaz i kao uvid u Boga.

### *DRUGI DEO: KOMENTAR*

#### **Nauka prikazana objektivno**

Istorija nauke svedoči o sve većem broju ogromnih postignuća i saznanja, i teoretskih i tehnoloških. Od medicinskog napretka do informacione tehnologije, dužni smo naučnoj zajednici za njene neumorne napore da poboljša savremeni život. Taj napredak, međutim, zasniva se na velikom broju stvarnih grešaka, odbačenih teorija i zastarelih paradigmi koje su bile zadržane i nakon zastarevanja zbog mnogih promenljivih faktora, uključujući i predrasude i pristrasnost čemu su sve discipline podložne. U svetlosti ovakve istorije, zašto se ne bi smatralo važnim i razumnim da naučne „istine“ prihvatamo sa rezervom umesto da oberučke prihvatimo sledeću naučnu teoriju, koja može da sklizne u naučnu kantu za smeće u nekom narednom naraštaju? Ovakvo gledište nije opšteprihvaćeno jer nauka nije u obavezi da javno objavi svoje greške. Ona takođe ima način da se oslobodi svojih grešaka i pažljivo ih sakrije.

Slede dva primera: prvi, u kome je nauka trebalo da se povinuje crkvi ali nije, i drugi, u kome je crkva bila žrtveni jarac za opštiju grešku. (Sledeća dva primera delimično su uzeta iz dela Džona Lenoksa, *God's Undertaker: Has Science Buried God?* [Oxford: Lion, 2009], str. 24.68)

1. Rani hrišćanski mislioci (Avgustin, Irinej, Akvinski), oslanjajući se na biblijski izveštaj, složili su se da univerzum ima početak i da ga je Bog stvorio. Međutim, u velikom delu savremene naučne ere, vladala



je saglasnost da je univerzum beskrajan i po starosti i po prostiranju. Kada su ateisti raspravljali sa hrišćanima o postojanju Boga, branioci su koristili poreklo univerzuma kao dokaz da Bog postoji. Ateisti su odgovorili „činjenicom“ da je univerzum beskrajan, time umanjujući značaj tog argumenta. Ukoliko brzo odemo do kraja dvadesetog veka, videćemo da je među naučnicima zavladao mišljenje da univerzum zaista ima početak. Međutim, pojedinci nisu bili voljni da to priznaju. Zašto? Zato što je to hrišćanima pružilo opravdanje za njihova kreacionistička verovanja. Razmislimo o tome za trenutak. Naučni dokaz, kao što su crveni pomak u svetlosti dalekih galaksija i pozadinsko mikrotalasno zračenje, podržava teoriju da univerzum ima početak. Ova pretpostavka je u skladu sa biblijskim izveštajem. Međutim, naučnici su se opirali ovom zaključku jer je dao previše osnova religiji. Zar ne bi bilo lepo da naučna zajednica igra pošteno i jednostavno kaže: „Pogrešili smo. Hrišćani kreacionisti koji svoja verovanja temelje na Bibliji bili su u pravu“?

2. „Sporna teza“ koja kaže da su religija i nauka u osnovi u sukobu stekla je veliku popularnost zahvaljujući izveštaju kao što je onaj o Galileu. Davanje dramatičnih naslova takvim izveštajima, naslova kao što su: „Galileo, sekularni izvanredan naučnik, protiv Crkve, institucionalnog utelovljenja nenaučne religijske dogme“, samo pojačava tu tezu. Naravno, Galileo je bio u pravu u vezi sa heliocentričnim sistemom, srednjovekovna crkva je pogrešila, ali narativ je pogrešno predstavljen da je u pitanju bio jasan slučaj nauke protiv religije i da je nauka pobedila. Činjenica je da je Galileo verovao u Boga i Bibliju, i od toga nije odstupio celog svog života. Početne poteškoće nije imao sa crkvom već sa akademijom. U pismu 1615. godine on tvrdi da su akademski profesori, koji su mu se suprotstavili, pokušali da utiču na vlasti rimokatoličke crkve da govore protiv njega. Galileove naučne tvrdnje bile su pretnja vladajućem akademskom aristotelizmu. Rim se složio sa pogledom na svet koga su podržavali italijanski filozofi i profesori. Ovo shvatanje ne opravdava ophođenje Rimokatoličke crkve prema Galileu, ali pokazuje da je Rim jednostavno bio u skladu sa vladajućom akademskom paradigmom tog vremena. Koristiti Galilea kao ilustraciju naučne pobede nad religijom znači učiniti srednjovekovnu crkvu žrtvenim jarcem i iskriviti istoriju.

Ova dva primera pokazuju da je bitka između vere i nauke pogrešno predstavljena. Misao da kosmologija Velikog praska u stvari predstavlja saglasnost da su kreacionisti prvobitno bili u pravu zapravo je danas nepoznata. Teorija Velikog praska, kad je reč o poreklu univerzuma, sada se koristi protiv vernika kao argument protiv postojanja Boga. Mnogi kreacionisti laici ne shvataju da je njihova pobeda (tj. da univerzum ima početak) bila oteta iz njihovih ruku i koristi se da se figurativno ponovo unište.

Pozitivna stvar proistekla iz našeg postmodernističkog doba je što je ono uticalo na nas da priznamo činjenicu da su naučnici u istom položaju kao i svaki drugi akademici koji rade u svom polju, i da je sva nauka koja postaje dostupna javnosti prošla kroz ljudsko rešeto subjektivnosti, pogrešivosti, pristrasnosti, etičkog konflikta i tako dalje. Savremeni sekularisti često posmatraju nauku kroz ružičaste naočare i verovatno nisu svesni da nauka nije ni blizu tome da opovrgne postojanje Boga ili pouzdanost religijskih verovanja. Ali nemojte verovati rečima hrišćana; poslušajte kritiku agnostičkog fizičara Dejvida Berlinskog o pretenzijama njegovog polja rada (*The Devil's Delusion: Atheism and its Scientific Pretensions*, <https://www.goodreads.com/work/quotes/1639458-the-devil-s-delusion-atheism-and-its-scientific-pretensions>):

„Da li je iko pribavio dokaz o Božjem nepostojanju? Čak nisu ni blizu tome. Da li je kvantna kosmologija objasnila pojavu univerzuma ili zašto se on ovde nalazi? Čak nije ni blizu tome. Da li su naše nauke objasnile zašto je naš univerzum fino podešen da omogući postojanje života? Čak nisu ni blizu tome. Da li su fizičari i biolozi voljni da veruju u nešto tako dugo jer nije u pitanju verska misao? Dovoljno su blizu tome. Da li su racionalizam i moralna misao pružili razumevanje o tome šta je dobro, šta je ispravno i šta je moralno? Nisu dovoljno blizu tome. Da li je sekularizam u strašnom 20. veku bio sila koja je donela dobro? Ni približno tome. Da li postoji uska i opresivna ortodoksnost u naukama? Prilično postoji. Da li išta u naukama ili njihovoj filozofiji opravdava tvrdnju da je religijsko verovanje iracionalno? Ni približno. Da li je naučni ateizam površna praksa u intelektualnom preziru? Tačno tako.“

Ova kratka kritika i objektivni stav treba da posluže da pokažu hrišćanima da ne treba da se povlače od proučavanja nauke kao da je u suštini neprijateljski raspoložena prema teizmu ili Bibliji. Naprotiv, upravo je verovanje u Boga i uređeno, svrsishodno i planirano stvaranje motivisalo neke od najvećih naučnih umova u istoriji da teže naučnim istraživanjima u fizičkom svetu.

## **O lepoti**

Po tradiciji postoji pet grana filozofije. Te filozofije i njihovi ciljevi su sledeći:

1. Logika: idealno razmišljanje
2. Etika: idealno ponašanje
3. Politika: idealna društvena organizacija
4. Metafizika: konačna realnost
5. Estetika: idealni oblik/lepota

Iako se o mnogim od ovih tema može čuti kada se uključi radio, razmišljanja o lepoti su retka. Prvenstveno zbog kulturološkog i moralnog relativizma našeg doba, lepota se smatra jednostavno subjektivnim prioritetom. Duboko u sebi, međutim, znamo da ova tvrdnja ne može biti tačna. U stvari, kao što znamo da postoje temeljni koncepti „dobra“ koja ne zavise od vremena, kulture ili mesta, tako je i u slučaju „lepote“. Kao što je jedan filozof rekao: „Lepota je dobrota dostupna čulima.“

## ***TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU***

Uključite vesti i čućete da ljudi koriste argumente i protivargumente (logiku) da pokažu kako ljudi treba ili ne treba da se ponašaju (etika) ili da li političari upravljaju na ispravan način (politika). Ali koju ste poslednju diskusiju čuli o temi lepote? Razgovarajte o ovim pitanjima u razredu:

1. Šta mislite na koji način se „lepota“ shvata u okviru hrišćanskog pogleda na svet u odnosu na sekularni?
2. Uloga koju umetnost ima u našem životu možda se ne čini prioritetom, ali kada pomislimo kako mediji i umetnost utiču na moralnost našeg naroda (razmislite o svom), značaj postaje jasan. Endru Flečer

otišao je tako daleko da kaže: „Dozvolite mi da napišem pesme za narod, i nije mi važno ko donosi zakone.“ Zašto je to rekao? Kakav doprinos adventisti mogu dati u muzici, umetnosti i književnosti što može predstavljati svedočanstvo o Bogu?

3. Društvo je zasićeno klišeima o nauci i religiji. Nažalost, klišeji obično favorizuju nauku i ismevaju religiju. Kakva priprema je potrebna adventističkim učenicima koji stupaju na polja nauke da bi održali kredibilitet i Biblije i hrišćanskog pogleda na svet?

4. Ne ide sva adventistička omladina u adventističke škole. Kako crkve mogu postati „škole“ za ove mlade i osnažiti njihovu veru u sekularnim školama?

## 11. biblijska doktrina Hrišćanin i rad

---

### *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

Rad je jedna od tri velike prakse iz vremena pre pada koje su prenete u naše trenutne prilike posle pada (1. Mojsijeva 2,15). Druge dve su svetkovanje Subote (1. Mojsijeva 2,2.3) i brak (1. Mojsijeva 2,21-24); tako da rad, ili svrsishodna zaokupljenost zadacima, potiče direktno iz bezgrešnog raja. Sve tri prakse, ako se izvršavaju pod Božjim vođstvom, mali su predukusi prošlog Edema i budućeg Edema. Međutim, kao i sve na ovom svetu, rad može da ima svoje grešne i loše strane, koje svi možemo prepoznati. Radosna vest je da Bog obavlja delo obnovljenja i da je potpuno spreman da pretvori ono čime smo okupirani u platformu za hrišćanski rast i svedočenje.

Mi ćemo većinu svog života kao odrasli provesti radeći; prema tome, ukoliko nismo u mogućnosti da svoju posvećenost Hristu na neki način spojimo sa svojim pozivom, provešćemo veliki deo svog života ne koristeći prednost života u kome je Bog u središtu. Možemo biti zahvalni što se savet da „hodamo u Duhu“ može pretvoriti u obećanje koje kaže da, bilo da smo u kancelariji, na gradilištu ili farmi, Hristos može biti u našem srcu i uz nas sve vreme (videti: Galatima 5,25).

Još je veće ohrabrenje saznanje da svaki posao koji obavljamo, ne samo isključivo verski posao, može biti nadahnut Duhom. Bog je rekao Mojsiju da je Veseleila ispunio „Duhom Božjim“ da vešto radi sa metalom, drvetom, kamenom i materijalom da bi napravio Šator od sastanka (2. Mojsijeva 35,31-35). Ako Bog može Veseleilov rad da blagosilja Duhom, može da blagoslovi i naš.

### *DRUGI DEO: KOMENTAR*

#### **Pismo**

Lako nam na um mogu doći određene ideje koje se čine da su biblijske, ali nisu. Raj iz prošlosti i budućnosti služi kao primer. Da je nama ostavljeno da izgradimo Edem ili novu Zemlju, naš prvi pokušaj možda bi bio da ga načinimo mestom blaženog zadovoljstva i lenstvovanja. Za neke, mesto stalnog obožavanja Boga bio bi jedini raj. Mnogi ne bi prirodno uključili „rad“ u prvi ili poslednji dom Božje dece. Ali evo šta čitamo:

„I uzevši Gospod Bog čovjeka namjesti ga u vrtu edemskom, da ga radi i da ga čuva.“ (1. Mojsijeva 2,15) Isaija prikazuje novo nebo i novu Zemlju kao mesto na kome će naše veštine u baštovanstvu ponovo biti potrebne: „I sadiće vinograde i ješće rod njihov.“ (Isaija 65,21) „Rad“ u današnjem svetu često služi kao odvratanje u najboljem i prepreka u najgorem slučaju kad je reč o odnosima koje negujemo, uključujući i naš odnos sa Bogom. Kako onda „rad“ može biti deo ideala?

Jednostavno rečeno, zar ne bi „obrađivanje“ vrta bilo odvratanje od bogoslužjenja i vremena provedenog sa Bogom? To pitanje je slično sledećem: „Ukoliko je Bog sve što je Adamu potrebno, zašto je stvorio Evu? Zar nije Bog dovoljan?“ Ispostavlja se da Bog Stvoritelj tačno zna šta je idealno za Njegova dela stvaranja. Bog je našim prvim roditeljima dao nekoliko stvari da zaokupe njihovu pažnju i vreme – životinje, izuzetnu prirodnu lepotu, odgovornost da „napune“ zemlju (1. Mojsijeva 1,28), da „budu

gospodari“ nad delima stvaranja (1. Mojsijeva 1,28), i konačno „da rade i čuvaju“ Edemski vrt (1. Mojsijeva 2,15). Ovi nevini i sveti napori Božje su namere i On ih očigledno ne bi nama dao da ugrožavaju našu bliskost sa Njim ili jednih sa drugima. Mi možemo imati osećanje „zajedništva“ sa Bogom čak i ako radimo druge aktivnosti, na isti način kao kada uživamo u vremenu provedenom sa onima koje volimo zajedno obavljajući određene aktivnosti.

Današnje „radno“ mesto očigledno nije sveta sredina poput bezgrešnog raja koji je Bog prvobitno stvorio. Ali to ne znači da osećaj „zajedništva“ i dalje nije realan cilj koji treba da iskusimo. Možda jednostavno svedočanstvo „hoda sa Bogom“ (videti: 1. Mojsijeva 5,22; 1. Mojsijeva 6,9; 1. Mojsijeva 48,15), o čemu svedoči Pismo, prikazuje stalnu zajednicu koju možemo imati sa Gospodom, čak i dok radimo.

### **Pismo**

Razmišljajmo o ovom ključnom tekstu: „I pozva Mojsije Veseleila i Elijava i sve ljude vješte, kojima Gospod dade mudrost u srce, koje god podiže srce njihovo da dođu da rade taj posao.“ (2. Mojsijeva 36,2) Zapazite glagole upotrebljene u poslednjem delu stiha: podiže, dođu, rade. Pogledajmo prvo ovaj jevrejski izraz „podići/pokrenuti srce“ (*nasa'+lev*) i dozvolimo da nam saopšti prirodu posla koji su obavljali. Reč za „pokrenuti“ je česta reč koja se u Starom zavetu javlja 650 puta i u osnovi znači „podići ili nositi“. Međutim, kada se stavi uz reč „srce“ postaje idiomatski izraz koji označava ili neku dobru ili neku lošu stvar. Stihovi u kojima označava „dobru stvar“ su sledeći (oni koji označavaju „lošu stvar“ navedeni su na kraju):

„I vratiše se, svaki kojega podiže srce njegovo i koga god duh pokrete dragovoljno, i donesoše prilog Gospodu za građenje Šatora od sastanka i za svu službu u njemu i za haljine svete.“ (2. Mojsijeva 35,21)

„I sve žene vješte predoše svojim rukama, i donosiše što napredovaše za porfiru, skerlet, crvac i tanko platno. I sve žene koje podiže srce njihovo i bijahu vješte, predoše kostrijet.“ (2. Mojsijeva 35,25.26)

Dodajte ovome i tekst o Veselelilu. Sve su to pozitivni primeri u Starom zavetu kada se „srce podiže“. Druge verzije spajaju „podiže“ sa pojmovima „dobrovoljan, spreman, dirnut“. Zapazite šta ovi stihovi imaju zajedničko: svi se odnose na Svetilište, svi obuhvataju mudrost i veštinu, i svi uključuju spremnost bez prinude. Ovi činoci nas upućuju na to da naša radost može rasti koji god posao da obavljamo. Prvo, sticanje veština i napredovanje kojom god profesijom da se bavimo pretvara rad u naš lični blagoslov jer naše veštine i „mudrost“ rastu. Drugo, obavljanje posla da bismo ugodili Gospodu, kao žene koje su prele kostret za Božji Šator od sastanka, odvraća nas od toga da svoj posao shvatamo kao borbu i umesto toga nas podseća da je posao koji vršimo (i način na koji ga obavljamo) naš dar Gospodu. „I sve što god činite, od srca činite kao Gospodu, a ne kao ljudima.“ (Kološanima 3,23) Treće, u svetlosti prva dva činoca, naše poslove ne treba da doživljavamo kao zamke koje pokušavamo da izbegnemo, već kao nešto što sa žarom možemo da činimo iz srca – srca koje se podiže. Prema tome, kada radimo, 1) treba da radimo Bogu na slavu i čast, 2) treba da vežbamo i unapređujemo veštine koje nam je On dao, 3) sav posao treba da obavljamo sa voljnim duhom i žarkim srcem.

Osvrnimo se ponovo na taj poslednji deo našeg ključnog teksta „koje god podiže srce njihovo da dođu da rade taj posao“. Druga reč vredna pomena je reč „dođu“. Ova reč, *qarav*, znači „približiti se“ i koristi se u smislu prilaska oltaru da bi se prinela žrtva (3. Mojsijeva 9,8). Takođe, ima isti koren sa rečju *žrtva*: na primer, jagnje na žrtvu (3. Mojsijeva 3,7). Ali šta Veseleilo i žene prinose? Oni prinose svoj rad, svoje vreme, svoje veštine. U osnovi, oni sami su žrtva. Zar to ne podseća na tekst Rimljanima 12,1? „Molim vas, dakle, braćo, milosti Božije radi, da date tjelesa svoja u žrtvu živu, svetu, ugodnu Bogu; to da bude vaše duhovno bogomoljstvo.“ (Rimljanima 12,1) Ova slika povezuje naš rad, nas same i naše bogoslužjenje u jedno duboko jedinstvo.

Uzged, u Septuaginti (grčkom prevodu Starog zaveta) jevrejska reč *qarav* (pristupiti) prevedena je kao *prosporeuomai*. Zanimljivo je da se ova reč javlja samo jednom u Novom zavetu i odnosi se na dva čoveka koja pristupaju Isusu (Marko 10,35). Nažalost, oni Mu ne pristupaju da bi Ga obožavali ili da bi Mu služili, već da bi služili sebi. To su Jakov i Jovan, i oni prilaze Isusu da zatraže najpočasnije položaje (Marko 10,37). Prema tome, sa ovim stihom, zaključujemo svoja razmišljanja osvrnuvši se na „rđavu“ upotrebu izraza „podiže se srce“. Kao što možemo da pretpostavimo, srce koje se podigne može biti oholo i sebično (2. O carevima 14,10). Jakov i Jovan pristupaju Bogu ne da bi Mu se poklonili, već da se njima klanjaju; ne da služe, nego da im se služi. U ovom naročitom primeru, Jakov i Jovan su antiteza žena koje predu kostret.

### ***TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU***

#### **Razmislite i razgovarajte o sledećem:**

1. Šta bi se dogodilo ukoliko bismo reč *rad* izostavili iz svog govora i umesto nje upotrebili reči *služba Bogu* svaki put kada govorimo o svojim poslovima? Kako bi se naš stav promenio?
2. Postići izvrsnost (mudrost/veštinu), spremno služiti, imati Boga stalno na umu dok obavljamo svoje svakodnevne poslove jeste zajednički plemenit cilj. Šta možemo da učinimo da neke od ovih ideala pretvorimo u opipljivu realnost u kojoj posao postaje unapređeno iskustvo?
3. Da li ste ikada uživali u određenom zadatku koga su svi ostali doživeli kao posao dok je za vas predstavljao zadovoljstvo koje obavljate bez napora? Kako je to moguće?
4. Kako adventističko obrazovanje podstiče biblijsko gledište o pozivu koje se suproti sekularnim idejama o karijeri koja je isključivo vođena finansijskim podsticajima?
5. Da li se isto radujete novom nebu i novoj Zemlji znajući da će „rad“ biti deo našeg večnog života? Zašto da ili zašto ne?
6. Kako saznanje da će „rad“ veoma dugo biti deo naše budućnosti dodaje značaj činjenici da će Subota takođe biti stalno prisutna u našem večnom životu (Isaija 66,23)

## 12. biblijska doktrina Subota – doživljaj Božjeg karaktera i življenje u skladu sa njim

---

### *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

Subota, koja je mnogo više od dvadesetčetvoročasovnog odmora od rada, u teološkom smislu predstavlja bogat i intimni dar vremena našeg Stvoritelja. Šta god znamo o Suboti, budite sigurni da uvek postoji nešto što treba da otkrijemo.

Ali kako je Subota povezana sa obrazovanjem? Setite se trenutaka kada ste najviše naučili o Bogu. Proučavanja, propovedi, druženja, posebni govornici, pesme, seminari, večernja bogoslužjenja, kampovi, zajednički ručkovi – u kojoj meri su ovi trenuci obuhvatali časove subotnog dana? Ako razmislimo, za mnoge od nas, Subota je bila „škola u vremenu“ u koju smo bili primljeni, u kojoj smo školovani i u kojoj nastavljamo da budemo doživotni učenici na putevima Božjim i u carstvu Božjem.

Subota takođe pruža vreme da se podsetimo onoga što smo zaboravili. Test vezan za Subotu/manu bio je zaista test poverenja/poslušnosti da se Izrailj ponovo upozna sa svojim Bogom posle boravka u Egiptu koji ih je pomeo. Isus je koristio Subotu da ponovo izgradi svetost olakšavajući ljudsku patnju umesto da daje prednost tradicijama koje ističu zabrane vezane za Subotu (Matej 12,11.12). Njegov briljantan i kratak ukor – „Subota je načinjena čovjeka radi, a nije čovjek Subote radi“ – stoji kao spomenik ponovnog obrazovanja i popravljanja (Marko 2,27). Isus je „Gospodar i od Subote“ i mi možemo da učimo o Jednome proučavajući drugo (Luka 6,5).

### *DRUGI DEO: KOMENTAR*

#### **Svedočanstvo o motivaciji**

Razmislite na trenutak o tome kako da obrazujete nečije srce i um da postane poslušno Bogu, kao i Njegovoj zapovesti o Suboti. Tokom godina čini se da je došlo do promene – pozitivne promene – u strategiji kad je reč o motivisanju ljudi da poštuju Božje zakone.

Možemo naglašavati negativne posledice neposlušnosti (jad, ropstvo, kazne i smrt). Takođe, možemo koristiti pozitivnu motivaciju, u okviru koje je poslušnost tako privlačno predstavljena da ljudi smatraju kao da propuštaju nešto značajno ukoliko zanemare Božje zakone.

U razgovoru sa hrišćanima koji nisu adventisti postao sam izuzetno svestan ove dihotomije unutar motivacija. Kada su saznali da sam anihilacionista (da ne verujem da postoji mesto neprestanog, večnog mučenja), dva različita hrišćanina, koja se nisu poznavala, dala su isti komentar u dve različite prilike, kao da su čitali iz istog scenarija: „Zar ne gubiš uticaj u evanđeoskom radu i pridobijanju duša ako ne govoriš o paklu koji večno gori?“ Sećam se kako sam bio zatečen ovim komentarom i, potiskujući zaprepašćenje, rekao sam da smatram da su Isusov karakter i Njegov plan otkupljenja dovoljno dopadljivi da uspešno privuku ljude Bogu. Obojica su brzo nastavila, pomalo postideeni, sličnim rečima: „Naravno, da, i to bi imalo uticaja.“ Pomislio sam u sebi: „Da, nadam se.“ Ali njihova automatska reakcija na moj

anihilacionizam u osnovi je bio: „Kako možeš dovesti ljude na nebo bez spominjanja užarenosti pakla?“ Zapazite kako teologija neumoljivo utiče na evangelizam.

Došao sam do saznanja, možda po prvi put, da adventistički evangelizam i, u proširenom obliku, obrazovanje, na jedinstveni način mora da otkrije Božje srce i predstavi Boga tako da ljudi budu privučeni Njemu, a ne psihološki prisiljeni da dođu k Njemu. Zaista mislim psihološki prisiljeni. Jer, iskreno, ako je večno mučenje u ognju stvarnost izgubljenih, ne bih mogao u manjoj meri da marim ko je Bog, u ovom trenutku – samo mi recite magične reči ili u koje ortodoksne doktrine da poverujem kako bih mogao da izbegnem večnu sumpornu noćnu moru! Ko zna do koje mere crkve pune svoje crkvene klupe na osnovu te tvrdnje? Međutim, adventističko obrazovanje ne stavlja takvu alatku u svoju kutiju sa alatom da bi je upotrebila na svojim učenicima. Naravno, konačna smrt i žaljenje su opravdane negativne stvari i u nekim slučajevima one mogu pokrenuti nečije ozbiljno razmišljanje o svojoj budućnosti: ali pored svake negativne stvari ima na desetine pozitivnih koje utiču na osobu da deluje na osnovu onoga što će primiti, a ne na osnovu onoga što treba da izbegava. Razmislite o srećnom braku: da li je strah od bola i složenih posledica razvoda ono što drži supružnike zajedno ili su pronašli drugi izvor koji ih povezuje? Primenimo ova razmišljanja na razumevanje o značaju Subote.

## **Pismo**

U četiri Jevanđelja ima 89 poglavlja. Prilično je lako uvideti koliko ovih poglavlja govori o Isusovom razumevanju Subote. Pronalazimo 11 primera. To znači da jedno od osam poglavlja u Jevanđeljima govori o Suboti. Ta značajna brojka postaje relevantnija kada se setimo dve činjenice: 1) Isus je učinio toliko mnogo dela da Jovan smatra da „ni u sami svijet ne bi mogle stati napisane knjige“ (Jovan 21,25) da su sva ona zabeležena. 2) Najranija Jevanđelja verovatno su bila napisana 30 ili više godina posle Isusove smrti. Sada spojite te dve činjenice. Među većinom hrišćana vlada pretpostavka da se institucija Subote okončala na krstu; ali, da je tako, zar ne bi bilo čudno što se 1/8 Jevanđelja bavi Isusovim reformama Subote? Da je institucija Subote već bila mrtva 30 godina, naročito u svetlosti činjenice da je bilo toliko mnogo drugog materijala o Isusovom životu koji se mogao zabeležiti, kako bi ovo naglašavanje pitanja Subote bilo relevantno za mladu crkvu? Brz odgovor bi glasilo, u najmanju ruku, da su rani hrišćani i dalje svetkovali Subotu. Iako je istinit, to je možda najmanje zanimljiv zaključak. Mora postojati dublje značenje od tog. Evo nekoliko zadivljujućih veza između Subote, spasenja, Isusa i Njegovog carstva. (Sledeći tekst uzet je iz: Ghana Robinson, *The Origin and Development of the Old Testament Sabbath – A Comprehensive Exegetical Approach* [PhD Dissertation, of Hamburg University, June 1975], pp. 413.414)

1. Rodoslovi u Jevanđelju po Mateju i Luki organizovani su prema sedmostrukom uređenju, *sabatikal*, ili onome koji se temelji na broju deljivom sa sedam. Matej, na primer, navodi tri grupe od 14 naraštaja u kojima Avram, David i Isus zauzimaju najvažnije mesto. Isus je nastavak i kulminacija obrasca spasenja, koji je započeo u Izrailju. Luka spominje 77 naraštaja, počevši od stvaranja pa sve do Isusa. Povezivanje Isusa sa stvaranjem preko rodoslova pokazuje da je spasenje koje On nudi za celo čovečanstvo, što je osnovna istina koju Subota simbolički predstavlja.



2. Činjenica da je Isus „Gospodar od Subote“ (videti: Matej 12,8) znači da Subota pripada Mesiji kao što je pripadala Jahveu u Starom zavetu. U Starom zavetu, Subota je bila znak zaveta koji je Bog imao sa Izrailjem, da bi znali da je Gospodar od Subote Bog (Jezekilj 20,20) i da je On taj koji ih posvećuje (Jezekilj 20,12; 2. Mojsijeva 31,13). Strancu koji je svetkovao Subotu takođe je bilo garantovano da će primiti „mjesto... i ime vječno“ u Njegovom domu (Isaija 56,5), koji treba da bude dom molitve „svim narodima“ (Isaija 56,7). „U tom smislu je Subota sigurno data radi... čoveka, za njegovo spasenje“. Isus naglašava ova ista pitanja postavljajući retoričko pitanje da li je Subota vreme kada treba „dušu održati“ (Marko 3,4) i one koji pate osloboditi od ropstva (Luka 13,16). Subota je tesno povezana sa spasenjem u Starom zavetu (5. Mojsijeva 5,15), a isto je i u Isusovom slučaju u Novom zavetu.

3. Kao što je Hram u Starom zavetu funkcionisao kao mesto praštanja, oslobađanja i spasenja, tako je Isus, koji je uzvišeniji od Hrama, sada mesto spasenja. Spasenje koje Isus donosi se jasno vidi u Njegovim isceljenjima (reč „spasiti“, *sozo*, često se koristi da uputi na fizičko izlječenje: na primer: Matej 9,22; Marko 6,56; Luka 17,19). Isus odlučuje da svoja dela isceljenja/spasenja pokaže Subotom (na primer: Marko 3,4; Luka 13,10; Jovan 5,1.9). Svaki od ovih slučajeva mogao je da sačeka do nekog drugog dana osim Subote, ali možda Isus namerava da „pokaže neizbežnost Božjeg carstva“ (Luka 4,16-19; Luka 7,22) i namerno povezuje Subotu sa spasenjem tako da Subota ostaje „znak mesijanskog Carstva“.

### *TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU*

Uvidi dati u komentaru vrh su ledenog brega kad je reč o shvatanju značaja Subote u Pismu. Mi adventisti trošimo toliko mnogo vremena pokušavajući da naučimo druge da poštuju zapovest o Suboti sa istim malim brojem tekstova. Prema tome, skloni smo da previdimo širinu učenja o Suboti u Pismu. Konačno, da ne bi sav ovaj razgovor o Suboti bio odbačen kao prosto adventističko rastezanje Pisma da bismo pronašli još veću potporu za učenje o Suboti, treba naglasiti da prethodno učenje koje spaja Isusa, Mesijansko carstvo, novo stvaranje i Subotu nije nastalo od strane nekog adventističkog hrišćanina. Osoba ne mora da bude adventista da bi uvidela ovu povezanost; osobi je samo potrebna Biblija i otvoren um.

Nekih praktičnih saveta da bismo više naučili o Suboti ne samo kao o činjenici treba se i dalje držati:

1. Čitajte i slušajte naprednije teološke materijale izdate od strane Instituta za istraživanje Biblije ili Adventističkog teološkog društva. Čak i ako možete da razumete samo 40 posto onoga što čitate, ipak ćete nešto naučiti i vaše razumevanje će se vremenom poboljšati.
2. Oformite malu čitalačku grupu koja će proučavati subotni materijal koji predstavlja veći izazov. Na ovaj način možete podržati jedni druge.

## 13. biblijska doktrina Nebo, obrazovanje i večno učenje

---

### *PRVI DEO: OPŠTI PREGLED*

Većina ljudi nije svesna neobične apatije koja vlada u njihovom životu. Postoji najmanje na desetine ciljeva svakog dana, od obavljanja kućnih poslova do ispunjenja određenih rokova. Zauzeti smo utvrđivanjem ovih kratkoročnih ciljeva, a zatim iznalaženjem načina kako da ih ostvarimo. Međutim, kada je reč o utvrđivanju cilja života i načina da ga ostvarimo, ukočimo se od straha. Kako je moguće da ljudi mogu biti toliko zabrinuti za sudbinu svog omiljenog sportskog tima, a ravnodušni i apatični prema svojoj večnoj sudbini ili večnoj sudbini svoje porodice? Isus, u očajničkom pokušaju da probije ovu apatiju kaže: „Jer kakva je korist čovjeku ako zadobije sav svijet, a duši svojoj naudi?“ (Marko 8,36)

Oni koji izaberu da ne žrtvuju sudbinu svoje duše radi prolaznog dobitka neće se razočarati. Naš novi život biće ispunjen Božjim prisutvom (Otkrivenje 21,3) i svaka fizička/duhovna potreba biće ispunjena (Otkrivenje 7,16.17). Pošto je Isus uložio vreme da nas uči o Bogu i Njegovim putevima dok je hodao ovom Zemljom, možemo zaključiti da će se obrazovanje nastaviti i u budućnosti. Neće biti razočarenja, dosade i apatije. Nećemo biti duhovi rastavljeni od tela koji će lebdeti kao para i povremeno svirati harfu. Daleko od toga. „Godine večnosti, u svom toku donosiće sve slavnija i bogatija otkrivenja o Bogu i Hristu. Umnožavanjem znanja umnožavaće se ljubav, poštovanje i sreća. Što više budu upoznawali Boga, ljudi će se sve više i više diviti Njegovom karakteru.“ (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 678. original)

### *DRUGI DEO: KOMENTAR*

#### **Pismo**

Slava koja čeka otkupljenje sa Zemlje ne može se preglasiti. Prvo, neće više biti bola ni u kom obliku: neće biti plača, tuge, smrti (Otkrivenje 21,4). Neće biti budućeg izvora tuge jer Onaj koji sedi na prestolu kaže: „Evo sve novo tvorim.“ (Otkrivenje 21,5) Greh je koren patnje i svaki njegov deo drži se izvan otkupljenih (Otkrivenje 21,8). Drugo, primi ćemo utehu za sve patnje iz prošlosti, jer će Bog lično „otrti svaku suzu od očiju njihovijeh“ (Otkrivenje 21,4). Bićemo „carevi i sveštenici Bogu“ (Otkrivenje 1,6) sa nezasluženom i zapanjujućom privilegijom da sedimo sa Njim na Njegovom prestolu (Otkrivenje 3,21). Možemo samo zamisliti uzvišenost bogoslužjenja i hvale koja će obilno teći iz srca preplavljenja zahvalnošću za ono što su Bog i Jagnje učinili za nas. Možete li da nas zamislite kako se pridružujemo starešinama i bacamo svoje krune pred Njegove noge (Otkrivenje 4,10)? Kako mogu reći na adekvatan način opisati takav prizor?

#### **Neprekidna nova saznanja o Bogu**

Iako ovo dobro zvuči, čime ćemo se zanimati sve vreme? Kao ograničena ljudska bića, borimo se sa pojmom večnosti. Naše sadašnje iskustvo pokazuje da čak i stvari koje su nam jednom pružale zadovoljstvo vremenom gube svoju važnost.

Razlog zašto nova Zemlja/nebo nikada neće biti nezanimljivi je taj što iako „svako zadovoljstvo ima rok trajanja, o Bogu neprekidno možemo sticati nova saznanja“. Nema sumnje da će naša srca nastaviti, kroz

večnost, da se ispunjavaju čuđenjem dok Ga budemo posmatrali, slušali i učili od Njega. Setite se kako je Sveto pismo hiljadama godina držalo pažnju Jevreja i hrišćana. Shvatimo sada da će nam svaki dan proveden sa Bogom dati novu Bibliju – punu informacija kakve ranije nismo čuli – dok posmatramo kako Bog iznova ostvaruje zajednicu sa svojim bićima i iznosi mudrost u hiljadu različitih situacija. Bićemo zadivljeni. Abraham Hešel kaže: „Nikada u životu nisam molio Boga za uspeh ili mudrost ili silu ili slavu. Tražio sam čudo i On mi ga je dao.“

Prema tome, kako znamo da će nebo prevazići i naše najsmelije snove? Zato što je u nas usađena određena svrha – da upoznamo Boga i zauvek se radujemo s Njim. Dakle, osim ako neko ne misli da je Bog loš inženjer, nikada ne treba da brinemo o dosadi, apatiji ili monotoniji u večnom životu. Kao što je K. S. Luis izneo u svom razmišljanju: „Bog nas je stvorio: izumeo nas je kao što je čovek izumeo motor. Automobil je napravljen tako da radi na gorivo i neće dobro raditi ukoliko upotrebimo nešto drugo. Bog je konstruisao da ljudska mašina radi *na Njega*. On lično je gorivo na koje je naš duh osmišljen da radi.“

### **Pismo**

Možemo pretpostaviti da osećaj čuđenja podstiče učenje. Opet, šta možemo zaključiti posmatranjem dece, koliko često je trenutak čuđenja praćen snažnim pitanjem? „Vau, Pogledaj to! Kako se to događa?“ Još jedna karakteristika koja podstiče učenje je tajnovitost. Pavle je seme smatrao pristavom „tajni Božijeh“ (1. Korinćanima 4,1). Ko ne bi želeo da čuje i sazna šta Bog želi da kaže?

Pavle nastavlja sa ovom idejom da će stvari, kada Gospod dođe, postati jasnije: „Zato ne sudite ništa prije vremena, dokle Gospod ne dođe, koji će iznijeti na vidjelo što je sakriveno u tami i objaviće savjete srdačne.“ (1. Korinćanima 4,5) U datom kontekstu on iznosi ovu misao kao odbranu svoje službe. Iako Pavle koristi ovu misao u prilično uskom kontekstu, tekst se očigledno može primeniti na čitav niz stvari koje trenutno ne shvatamo u potpunosti. Same pojedinosti iz stvorenog sveta izvori su neprocenjivog istraživanja koji će nas sigurno podsticati da učimo i sa zadovoljstvom saznajemo kroz svu večnost; i, kao što smo već zapazili, neiscrpn planovi, namere i karakter Božji pružiće beskrajne prilike za učenje.

Još jedan tekst koji se često koristi da istakne nezamislivu slavu neba glasi: „Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovjeku ne dođe, ono ugotovi Bog onima koji ga ljube.“ (1. Korinćanima 2,9)

Ovaj tekst ispunio je mnoge uzbuđenjem i iščekivanjem kako će nebo biti zadivljujuće. Međutim, specifičan kontekst ovog stiha *ne* podržava ideju 1) da niko nije video ono o čemu se govori i 2) da je nebo prvenstveno to što je Bog pripremio. Prvo, izraz koji sledi odmah posle teksta o kome govorimo glasi: „A nama je Bog otkrio Duhom svojijem.“ Dakle, to što nismo „videli“ ili „čuli“ otkriveno je Pavlu i zajednici kroz Duha. Da li ovaj tekst govori o Pavlovom primanju pred slike neba? Ne radi se o tome. Stihovi koji prethode našem tekstu govore o „mudrosti Božjoj“ sakrivenoj u „tajnosti“. Ta tajnost je povezana sa uvodnom mišlju poglavlja, koja govori o „Isusu Hristu, i to raspetom“. Brzo pretraživanje izraza „mudrost Božja“ i „tajnost“ u Pavlovim poslanicama pomaže da uvidimo o čemu Pavle govori kada kaže: „Što oko ne vidje i uho ne ču“. On govori o Jevanđelju razapetog Hrista i veličanstvenim ishodima (Efescima 1,9-10; Efescima 3,3-6; Kološanima 1,26-27; Kološanima 4,3; Efescima 3,10-11).

Kontekstualizovano shvatanje ovog poznatog teksta ne oduzma ništa od slave neba. Ono dodaje slavi

poznavanja Boga i Njegovih namera kao što se vidi u Hristu Isusu i kaže da sada možemo da iskusimo ovu slavu kroz Duha. To je naše iskustvo „neba na Zemlji“.

### *TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU*

Da postoji samo jedna sudbina, ta sudbina bila bi neizbežna šta god da učinimo. Međutim, Biblija jasno kaže da postoje dve sudbine (Jovan 5,29). Mi biramo: izbor ne može biti lakši. Svesno primenjivanje ove odluke je odličan način da započnemo svaki dan. Umesto da čim ustanemo ujutru posegnemo za svojim telefonima, proveravamo društvene mreže ili gledamo vesti, zašto ne bismo glasno rekli, pre nego što nam stopala dodirnu pod, šta sve odlučujemo kao Hristov sledbenik. Na primer:

1. Danas odlučujem da hodam sa Bogom.
2. Odlučujem da budem Hristov učenik i naučim sve što mogu od Njega.
3. Odlučujem da posmatram druge i da se prema njima odnosim na način kako je Isus to činio.
4. Biram ispunjavajuću radost svetosti umesto prolazna grešna zadovoljstva.
5. Biram večni život umesto večne smrti.
6. Odlučujem da dozvolim Isusu da me učini novom stvarju u Njemu.

U subotnoškolskom razredu zamolite učenike da navedu još neke izjave sa „ja odlučujem“ kojima mogu započeti svoj dan.

Doslovno sve što znamo, naučili smo. Ova misao čini obrazovanje temeljem života. Od znanja koje je potrebno da vežemo pertlu do spasonosnog poznavanja Jevanđelja, obrazovanje sve obuhvata. Deo onoga što nebo čini „nebom“ jeste da se učenje zauvek nastavlja. Da Boga možemo da shvatimo u prvih 100 godina, ili On ne bi bio Bog ili bismo mi bili Bog, a nijedno ni drugo nije tačno. Hvala Bogu, On je i Darodavac i Predmet konačnog dragocenog dara datog čoveku: dara večnog učenja.